

Aalholm Slot
Ålholm Parkvej 7
4880 Nysted

E-mail: gods@aalholmslot.dk

MILJØGODKENDELSE, ESKEMOSEVEJ 1A

01-12-2020

Guldborgsund Kommune har den 14. juli 2020 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse til svinebesætningen på ejendommen Eskemosevej 1A, 4892 Kettinge

Ansøgningen er fremsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem, husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 218322. Det er version 1 af skemaet, som har dannet grundlag for miljøgodkendelsen.

Der sker ingen fysiske ændringer på bedriften, men de eksisterende produktionsarealer ønsker godkendt efter de nye mere fleksible regler.

Afgørelse

I henhold til § 16 a, stk. 2 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. har Guldborgsund Kommune besluttet at meddele miljøgodkendelse til det ansøgte. Vilkårene og de grundlæggende vurderinger fremgår af vedlagte miljøgodkendelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres den 1. december 2020 på Miljøstyrelsens hjemmeside for Digital Miljø Administration, DMA.mst.dk. Findes her: <https://dma.mst.dk/vis-sag/1028248>. Se under vedhæftninger.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Hvis der indgives klage over afgørelsen fra anden side, vil du og din eventuelle konsulent blive orienteret herom.

Klagefrist

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt ansøger og offentliggjort på DMA (Digital MiljøAdministration) link: <https://dma.mst.dk/>. Ved offentlig bekendtgørelse regnes fristen altid fra bekendtgørelsen. En eventuel klage skal være korrekt indgivet via Klageportalen og tilgængelig for Guldborgsund kommune i Klageportalen **senest den 29. december 2020**.

Hvem kan klage

Afgørelser kan påklages af ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald jf. husdyrbruglovens §§ 84-87.

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
NATUR
PARKVEJ 37,
4800 NYKØBING F.
TLF +45 54731000
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSNR. 20/23863
SAGSBEHANDLER:
ANNETTE BRUUN HANSEN
DIR +45 54731983
ABH@GULDBORGSUND.DK

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 15.00
TORS KL. 9.00 – 17.00
FRE KL. 9.00 – 12.00

Hvordan klager man

Klage skal ske ved brug af digital selvbetjening til Miljø- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen på ét af følgende links <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>, <https://www.borger.dk/> eller <https://indberet.virk.dk/>. Søg efter "Klageportal" ved brug af de to sidstnævnte links. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske via Klageportalen.

Klagen sendes gennem Klageportalen automatisk til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afviser en klage, der ikke er indgivet via digital selvbetjening på Klageportalen. Nævnet kan dog undlade at afvise en klage, hvis der er særlige forhold, der berettiger fritagelse for brug af digital Klageportal.

Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Guldborgsund Kommune, på mail: teknik@guldborgsund.dk, telefon 5473 1000 eller ved at sende et brev til Guldborgsund Kommune, Center for teknik og Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. Husk at søge i meget god tid, så ansøgningen kan nå at blive behandlet inden klagefristen udløber.

Klagegebyr

Når du klager skal du betale et klagegebyr, før at klagen betragtes som korrekt indgivet. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen i forbindelse med oprettelse af klagen. Du kan finde yderligere vejledning om gebyrordningen på Klageportalen på følgende link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>.

Virkning af at der klages

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden (Miljø- og Fødevareklagenævnet) bestemmer andet. Dette betyder, at afgørelsen kan udnyttes, og ikke behøver at afvente en afgørelsen i klagenævnet. Udnyttelse af påklaget afgørelse er for ejers egen regning og risiko.

Eventuel domstolsprøvelse

Fristen for et eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen fra bekendtgørelsen.

Yderligere oplysninger

Har du spørgsmål til denne miljøgodkendelse, er du velkommen til at kontakte mig på tlf. 5473 1983 eller på E-mail abh@guldborgsund.dk.

Med venlig hilsen

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

Kopi til:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, via E-mail: slj@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, via E-mail: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund via E-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, via E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, via E-mail: dnguldborgsund-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, via E-mail: natur@dof.dk
- DOF Storstrøm, via E-mail: guldborgsund@dof.dk og kontakt@dofstor.dk
- Konsulent Piil Kroggaard, E-mail pk@vkst.dk
- Driftsansvarlig Peter Nøhr Andersen, E-mail peter@thorsviggaard.dk

Guldborgsund Kommune er underlagt Persondataforordningen. Vi skal derfor give dig en række oplysninger om vores behandling af personoplysninger og dine rettigheder som registreret. Du kan læse mere herom på www.guldborgsund.dk/plysningspligten. I fysiske breve er indholdet vedlagt.

GULDBORGSUND

§ 16 A MILJØGODKENDELSE

§ 16A MILJØGODKENDELSE TIL SVINEBESÆTNINGEN PÅ ESKEMOSEVEJ 1A, 4892
KETTINGE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE	3
1.1	Baggrund	3
1.2	Datablad	5
1.3	Resume	6
1.4	Afgørelse	7
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE	9
2.1	Generelle forhold.....	9
2.2	Lokalisering og planmæssige forhold	9
2.3	Dyrehold, staldanlæg og drift	9
2.4	Nabopåvirkning	10
2.5	Gødningsproduktion og -håndtering	11
2.6	Bedst tilgængelige teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger.....	11
2.7	Alternative løsninger og 0-alternativ.....	11
2.8	Egenkontrol og dokumentation	11
2.9	Generelle bemærkninger	11
3	BEGRUNDELSE OG VURDERING	14
3.1	Generelle forhold	14
3.2	Lokalisering og planmæssige forhold	14
3.3	Dyrehold, staldanlæg og drift	17
3.4	Nabopåvirkning	21
3.5	Natur	26
3.6	Gødningsproduktion og -håndtering	29
3.7	Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger	31
3.8	Dokumentation	34
3.9	Miljøkonsekvensrapport og vurdering	35
3.10	Alternative løsninger og 0-alternativ.....	36
3.11	Husdyrbrugets ophør	37
3.12	Høringer.....	37
4	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION	38
5	BILAG	39

1 RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Ansøgning

Guldborgsund Kommune har den 14. juli 2020 modtaget ansøgning fra Aalholm Slot om miljøgodkendelse af svinebesætningen på Eskemosevej 1a, 4892 Kettinge med CVR-nr. 19889890. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 218322. Det er version 1 af skemaet, indsendt den 14. juli 2020, der ligger til grund for miljøgodkendelsen.

Ansøger ønsker godkendelse af eksisterende staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg.

Lovgivning

Miljøgodkendelsen gives til at bestemt antal m² produktionsareal, et specifikt staldsystem og dyretype/dyretyper, samt m² gødningsoverflade og ikke til et antal dyreenheder eller antal dyr.

Med rammerne for godkendelse opnås fleksibilitet i produktionen idet der kan vælges at søge om flexgruppe af dyrtyper f.eks. slagtesvin/smågrise. Vægtinterval kan da frit ændres, og antallet af slagtesvin/smågrise, der produceres på det godkendte produktionsareal, er kun begrænset af dyrevelfærdskravene.

I ansøgningen er der angivet hvor mange m² produktionsareal samt hvilke stald- og dyretype, der skal være i den enkelte stald. Samtidig er der angivet antal m² gødningsoverflade, samt lagertype for gødningsopbevaringen.

Tidligere godkendelser

Den nuværende produktion på Eskemosevej 1a blev etableret i 2001 til slagtesvin og smågrise.

Bedriften er efterfølgende blevet reguleret via anmeldelsesordningen, da der i december 2012 blev givet tilladelse til ændre produktionen ved hjælp af anmeldeordningen, skrift i dyretype.

Nudriften fastsættes efter anmeldeordningen i 2012. 8 års driften fastsættes efter etableringen af produktionen i 2001.

Der er ikke foretaget ændringer i produktionsarealet i forhold til ansøgt-, nudrift- og 8 års drift.

Samdrift med andre husdyrbrug

Besætningen på Eskemosevej 1a drives af Peter Nøhr Andersen, Stege cvr-nr. 16723088. Peter Nøhr Andersen driver to andre ejendomme i Guldborgsund Kommune. Bedrifterne ligger med stor indbyrdes afstand med hver deres foder- og gødningsopbevaring. Det er derfor vurderet, at der ikke er samdrift med andre produktionsenheder.

1.2 DATABLAD

Titel:	§ 16a miljøgodkendelse til svinebesætning på Eskemosevej 1a, 4892 Kettinge.
Godkendelsen omfatter:	2.028 m ² produktionsareal til slagtesvin og smågrise (Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv). 1.010 m ² gylleoverflade, (gyllebeholder) med naturligt flydelag.
Dato ikrafttrædelse:	1. december 2020
Bedriftens adresse:	Bødkergård, Eskemosevej 1a, 4892 Kettinge
Bedriftens ejer og ansøger:	Aalholm Slot, Ålholm Parkvej 7, 4880 Nysted
CVR-nr.	19889890
CHR-nr.:	102543
Ejendomsnummer:	376-0011412
Matr.nr. og ejerlav:	9a3 Vantore By, Vantore m.fl.
Driftsansvarlig:	Peter Nøhr Andersen, Grønsundvej 61, 4780 Stege.
Konsulent:	Piil Kroggaard, VKST, Fuldbyevej 15, 4180 Sorø, tlf. 40405523, E-mail pkr@vkst.dk.
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.
Ansøgning er forannonceret:	d. 30. juli til 27. august 2020
Forhøring af ejer og konsulent:	d. 19. oktober til 27. oktober 2020
Nabo/partshøring i perioden:	d. 29. oktober til 28. november 2020
Godkendelsesdato:	d. 1. december 2020
Afgørelse annonceret:	d. 1. december 2020
Klagefrist udløber:	d. 29. december 2020
Søgsmålsfristen udløber:	d. 1. juni 2021
Retsbeskyttelse udløber:	d. 1. december 2028
Revurdering påbegyndes:	2028

1.3 RESUME

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og omkringboende.

Ansøgt projekt

Der er søgt om at få godkendt en produktion af slagtesvin/smågrise i eksisterende stalde, med et samlet produktionsareal på 2.028 m² (2 staldafsnit). Desuden er der en eksisterende gyllebeholder med et overfladeareal på 1.010 m².

Der bygges ikke nyt i forbindelse med dette projekt, og bygningsmassen øges ikke i forhold til nudriften eller 8 års driften. Der søges om ændring i produktionen til flexgruppe dyr bestående af slagtesvin og smågrise, samt med fleksibilitet af antal og vægt af dyrene.

Husdyrbruget på Eskemosevej 1a er et IE-husdyrbrug, da der er der over 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg).

Påvirkning af miljø, natur og landskab

I henhold til de gennemførte beregninger i husdyrgodkendelse.dk, kan det ansøgte gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides.

Ved overholdelse af de vilkår, som miljøgodkendelsen er betinget af, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at de beskyttede naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter incl. bilag IV-arter omkring staldanlægget, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af den ansøgte produktion. Samme vurdering er foretaget med hensyn til mulig påvirkning af øvrige følsomme naturområder incl. Natura 2000 områder.

De seneste Natura 2000-planer er gældende for 2016-2021.

Det fremgår af planerne, at kommunerne ikke skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i Vand- og Natura 2000-planerne. Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til, om de vil kunne påvirke et vandområde eller Natura 2000-område væsentligt.

Med udgangspunkt i at der ikke skal laves bygningsmæssige ændringer, er det vurderet, at det ansøgte ikke ødelægger/slører området's landskabsformer eller er i strid med kulturelle interesser i området.

Eventuelle nabogener

Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil det ansøgte ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af omkringboende naboer. I denne vurdering indgår faktorer som eksempelvis lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af bedriften.

BAT og IE-direktiv

Der er tale om et IE-husdyrbrug omfattet af IE-direktivets (Direktivet om industrielle emissioner m.v.) Direktivets bilag I, pkt. 6 gældende for intensiv fjerkræavl eller svineavl, hvor der er mere end 2.000 stipladser til slagtesvin over 30 kg.

Det er Guldborgsund kommunes vurdering, at der er indført BAT i relation til indretning og drift af bedriften i det omfang, at BAT ikke strider mod

proportionalitetsprincippet. I den forbindelse er det ligeledes vurderet, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra bedriftens anlæg.

Miljøkonsekvensrapport

Da miljøgodkendelsen meddeles på baggrund af § 16 a, stk. 2, er der gennemført vurderinger af væsentlige virkninger med udgangspunkt i en miljøkonsekvensrapport udarbejdet af ansøger/ansøgers konsulent.

Samlet set er det vurderet, at det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på befolkningen/menneskers sundhed, biologisk mangfoldighed, jord, grundvand, luft, klima, materielle goder, kulturarv eller landskabet. Ved vurdering af blandt andet lugtgener og ammoniakpåvirkning på naturområder er der taget højde for eventuelle samspil med andre husdyrbrug i området.

Alle vurderingerne er lavet med udgangspunkt i både direkte og indirekte virkninger samt i forhold til samspil mellem de forskellige faktorer.

Miljøkonsekvensrapporten indgår som en del af processen for ansøgninger om godkendelse og tilladelse omfattet af VVM-direktivets krav om miljøkonsekvensvurdering. Dette omfatter også krav til høringer og sagsbehandling i øvrigt, som er indeholdt i reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens¹ afsnit IV samt husdyrbruglovens² kapitel 6.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 2.

Konklusion

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra bedriftens anlæg. Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte ændring af bedriften, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår i godkendelsen overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune meddeler hermed § 16 a miljømiljøgodkendelse til svineproduktionen på landbrugsejendommen Eskemosevej 1a, 4892 Kettinge hørende til bedriften med CVR-nummer 19889890.

Miljøgodkendelsen bliver meddelt i henhold til husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2.

Husdyrbruget er ikke vurderet teknisk, forurenings-/ eller driftsmæssige forbundet med andre husdyrbrug.

Der meddeles miljøgodkendelse til et husdyrbrug med et samlet produktionsareal på 2.028 m² og et gødningslagerareal på 919 m², fordelt på:

- 1.014 m² produktionsareal til Flexgruppe: Slagtesvin/smågrise (delvis spaltegulv 50-75% fast gulv). Stald 1 mod vest.
- 1.014 m² produktionsareal til Flexgruppe: Slagtesvin/smågrise (delvis spaltegulv 50-75% fast gulv). Stald 2, mod øst.

¹ Bek. om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug nr. 1261 af 29.11.2019

² Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 01.05.2019

- 1.010 m² gylleoverflade (gyllebeholder), med naturligt flydelag.

Guldborgsund kommune meddeler miljøgodkendelse til det ansøgte, da det vurderes, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Samtidig er det vurderet, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet. På baggrund af dette er der stillet en række vilkår i miljøgodkendelsen. Hvor intet andet er nævnt, træder vilkårene i kraft ved godkendelsens ibrugtagning.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser/ændringer i produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg eller ændres på dyreholdets sammensætning ud over det godkendte, før ændringen er anmeldt og godkendt af Guldborgsund kommune.

Udnyttelse og kontinuitet

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, så snart der ændres i dyreholdet jf. de nye fleksible regler.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Der opstår dog først kontinuitetsbrud, hvis produktionen/den driftsmæssige udnyttelse kommer under 50 % af den mulige produktion jf. dyrevelfærdsreglerne på mindre end 25 % af det samlede godkendte produktionsareal.

Revurdering

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 39 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen regelmæssigt, og mindst hver 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år efter meddelelsen, eller når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en ny og for bedriften relevant BAT-konklusion.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt de stillede vilkår.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. Guldborgsund kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

2.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Ingen vilkår

2.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionens omfang

4. Produktionen skal ske med staldindretning, antal m² og dyretype i de enkelte staldafsnit som beskrevet i nedenstående tabel:

Stald	Staldtype	Areal m ²	Produktionsareal m ²	Dyretype
Stald 1 (Vest)	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	1.345	1.014	Flexgruppe Slagtesvin/ smågrise
Stald 2 (Øst)	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	1.350	1.014	Flexgruppe Slagtesvin/ Smågrise
I alt			2.028	

Rengøring

5. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier inkl. gulve holdes tørre, samt at stalde, ventilations- og fodringsanlæg holdes rene.
6. Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdte.

Energi- og vandforbrug

7. Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet og vand. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.

Spildevand

8. Alt vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lignende skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Affald (opbevaring og bortskaffelse)

9. Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.

2.4 NABOPÅVIRKNING

Lugt

10. Såfremt der efter Guldborgsund Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Eventuelle udgifter til undersøgelse påhviler ejer.
11. Omrøring af gyllen skal koncentreres over så kort tid som muligt, dvs. nogle få uger om året, således at lugtgenerne er så kortvarige som muligt.
12. Flydelag på gyllebeholderen skal reetableres umiddelbart efter omrøring og/eller pumpning af gylle fra gyllebeholder, evt. ved tilsætning af snittet halm, let klinker eller lignende. Ved pumpning af gylle fra en beholder i flere dage i træk, skal reetableringen først ske, når sidste pumpning er afsluttet.

Fluer og skadedyr

13. Der skal på bedriften foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transport

14. Transport af dyr, foder og gylle til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel og som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00.

Støj

15. Svinebedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelse overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag - fredag	Kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A) (8 timer)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A) (1 timer)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)* (½ timer)

*Støjniveauets maksimalværdi - målt ved tidsvægtning fast - må ikke overstige 55 dB(A).

Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

16. Hvis Guldborgsund Kommune finder det nødvendigt, skal bedriften for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt. Hvis

grænserne konstateres overholdt, kan det højst pålægges bedriften at få foretaget en støjmåling/-beregning om året. Dokumentationen skal sendes til Guldborgsund Kommune sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Bedriftens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for bedriftens skel og under de mest støjbelastede driftsforhold, eller efter anden aftale med Guldborgsund Kommune.

Lys

17. Ved indretning og drift af bedriften skal det sikres, at naboer ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

2.5 NATUR

Ingen vilkår.

2.6 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING

Flydende husdyrgødning

18. Bedriften skal til stadighed kunne dokumentere, at den råder over opbevaringskapacitet for husdyrgødning svarende til mindst 9 måneders produktion.
19. Bedriften har maksimalt tilladelse til 919 m² overfladeareal på gødningsopbevaringsanlæg.
20. Der skal anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableret læsseplads med afløb til pumpeump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpeumpen tømme for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholderne skal læssepladsen og pumpeump renses og tømme for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild pumpe op i gyllebeholder eller gyllevogn.
21. En eventuel læsseplads skal overholde kravene jf. Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne.
22. Ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal der være opsyn med overpumpningen.

2.7 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Ingen vilkår.

2.8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

Ingen vilkår.

2.9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Ingen vilkår.

2.10 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af bedriften skal være i

overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Jf. bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug nr. 1261 af 29-11-2019 §§ 49 skal den ansvarlige for driften af et IE-husdyrbrug straks rette henvendelse til kommunen, hvis husdyrbruget konstaterer, at godkendelsesvilkårene ikke kan overholdes. Den ansvarlige for driften skal samtidig straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.
- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 39 kan kommunen påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudset ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan kommunen nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 52 skal den driftsansvarlige straks underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening. Endvidere skal den driftsansvarlige straks afværge den overhængende fare for forurening eller forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer m.v.
- Bekendtgørelse nr. 904 af 16.06.2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødnings krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Kravet om kontrol af gyllebeholdere jf. bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.2012.
- Affaldsbekendtgørelse nr. 224 af 25-11-2019 som blandt andet pålægger erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald, og sikre at væsentlige dele af deres genanvendelige affald bliver genanvendt samt forbyder private og erhvervsvirksomheder at afbrænde affald.
- Guldborgsund Kommunes forskrift for opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier.
- Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, nr. 1686 af 18.12.2018.
- Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring mm. af døde produktionsdyr.
- Bekendtgørelse nr. 1257 af 27.11.2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Ovenstående liste er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst overses.

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik & Miljø
01-12-2020

Mette Wolthers
Teknikumingeniør

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

3 BEGRUNDELSE OG VURDERING

Den miljøtekniske beskrivelse fremgår af bilag 2: Miljøteknisk beskrivelse/Miljøkonsekvensrapport.

I de følgende afsnit vil vilkår blive begrundet og det vil blive vurderet om den ansøgte ændring på Eskemosevej 1a, 4892 Kettinge kan indebære væsentlig påvirkning af landskabet og omkringboende, miljø og naturen.

3.1 GENERELLE FORHOLD

Opnåelse af godkendt produktion

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på bedriften Eskemosevej 1a, 4892 Kettinge ejet af Ålholm Slot. Besætningen ejes af Peter Nøhr Andersen. Til bedriften er der tilknyttet en husdyrproduktion med CHR-nr. 102542. Bedriften godkendes under CVR nr. 19889890.

Under generelle forhold er der stillet vilkår om, at bedriften skal placeres, indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet og at alle, der er ansat på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i godkendelsen.

Desuden er der stillet vilkår om, at Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig, samt ved ophør af husdyrproduktionen. Begrundelsen for vilkåret er, at kommunen hurtigt skal kunne kontakte ejer og/eller driftsansvarlig i tilfælde af problemer på bedriften.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Bedriften er placeret i landzone. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Billevej 9, som ligger ca. 290 m syd for anlægget. Enghavevej 24 er nærmeste nabobeboelse, uden landbrugspligt, i område, der er at betragte som samlet bebyggelse. Enghavevej 24 ligger ca. 2.800 m mod nord. Nærmeste byzoneområde er Erhvervsområde ved Kettinge, som ligger ca. 3.000 m mod vest. Se nedenstående kort.

Kort 1: beliggenhed i forhold til omkringboende

I og med der ikke opføres nye bygninger, er afstandskravene i husdyrbrugslovens kap. 2 overholdt. Afstand til naboskel er mindre end 30 meter, som er afstandskravet, men da alle bygninger er eksisterende og lovlig opført, skal der ikke dispenseres for afstandskravet.

Udformningen af bedriftens anlæg fremgår af nedenstående kort.

Kort 2. Oversigtskort over bedriften.

Guldborgsund Kommune vurderer, at de gældende afstandskrav jf. kap. 2 i husdyrbrugloven er overholdt. Der er således ikke meddelt dispensation i forhold til de generelle afstandskrav, eller opstillet specifikke vilkår i forbindelse hermed. Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omkringboende, ved overholdelse af de meddelte vilkår for lugt, støv, lys og støj som følge af anlæggets placering og lokalisering.

3.2.2 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger

Anlægget er placeret således at alle krav mht. bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes.

Anlægget ligger således uden for fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, skovbyggelinjen, sø- og å-beskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, § 3-beskyttede naturområder, § 7-beskyttede naturområder og lavbundsarealer.

Anlægget ligger dog inden for kystnærhedszonen samt værdifuldt kulturmiljø. Da der jf. det ansøgte ikke vil blive bygget nyt, vil anlægget ikke få betydning for disse områder. Der er kun tale om godkendelse af lovligt opførte bygninger.

Bedriften overholder gældende regler, og der er ikke behov for at dispensere fra gældende lovgivninger. Der er således ikke vurderet behov for at stille vilkår i relation til bygge-, beskyttelseslinjer eller fredninger.

3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskabet

Bedriften fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle eksisterende bygningsanlæg er opført i tilknytning til hinanden. Således udgør bedriftens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig enhed. Se bilag 1 "Situationsplan".

I og med der ikke skal opføres nye bygninger vil det ansøgte ikke have nogen væsentlig landskabelig betydning, og der ikke er behov for vilkår om udformning og placering.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

Landskabelige værdier

Anlægget ligger i område som er udpeget til værdifuldt landbrugsområde.

Landskabet omkring ejendommen er karakteriseret ved, at være relativt fladt med spredte beplantninger og skov, enkelte fritliggende huse.

Anlægget er placeret uden for områder der er udpeget som kulturarvsareal, fortidsminder, økologiske forbindelser, friluftsområde og specifik geologisk bevaringsværdi.

Anlægget er placeret i område der er udpeget som værdifuldt kulturmiljø, Landsby, Vantore. Da der ikke bygges nyt, sker der ingen påvirkning af kulturmiljøet og derved heller ikke af de kulturhistoriske værdier.

Anlægget ligger i område med særlige drikkevandsinteresser. De gældende regler for tæthed og styrke af staldgulve, gyllebeholder mm., anses for tilstrækkelige til at sikre grundvandet mod forurening.

3.2.5 Samlet vurdering af lokalisering og planmæssige forhold

Der bygges ikke nye bygninger, herunder gødningsopbevaringsanlæg i forbindelse med denne godkendelse. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil få betydning for overholdelse af de lokaliserings- og planmæssige krav.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang, fleksibilitet og udnyttelse

Bedriftens produktionsramme reguleres ud fra antal m² produktionsareal og m² overfladeareal på gødningslagre, den såkaldte "stipladsmodel". Denne model forudsætter, at lugt- og ammoniakemissionen vil være relativt konstant uanset produktionsforhold. Ved vurdering af bedriftens miljøbelastning beregnes emissionerne med udgangspunkt i de valgte typer af dyr, staldsystemer, gødningslagre samt eventuel anvendelse af miljøteknologier. Ved valg af flexgruppe dyr f.eks. slagtesvin/smågrise eller alle svin beregnes lugt og ammoniak ud fra "worst case", så der altid tages højde for den største belastning.

Ansøger har søgt om godkendelse til eksisterende produktionsareal med den fleksibilitet, der gives i lovgivningen med hensyn til antal dyr og vægt. Der er ingen ændring i bygningsmassen og der inddrages ikke nyt produktionsareal. Der søges om flexgruppe i dyretype til slagtesvin/smågrise.

Bedriften drives konventionelt, og den ansøgte produktion i staldene er skitseret i nedenstående tabel. Det er disse dyretyper, staldsystemer og de anførte antal m² produktionsareal, der er forudsætning for ansøgningens lugt- og ammoniakberegning. Der er stillet vilkår om, at bedriften indrettes og drives som angivet i nedenstående tabel.

Tabel 1: Stalde

Stald	Staldtype	Areal m ²	Produktionsareal m ²	Dyretype
Stald 1 Vest	Delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv	1.348	1.014	Flexgruppe Slagtesvin/ smågrise
Stald 2 Øst	Delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv	1.334	1.014	Flexgruppe Slagtesvin/ smågrise
I alt			2.028	

Produktionsarealets størrelse og dyrevelfærdsreglerne afgør, hvor mange dyr der maksimalt må være i staldene. Dyrevelfærdsreglerne skal til enhver tid være overholdt.

Tidligere produktioner

Der skal jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 34, stk. 2 foretages en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser og ændringer af bedriften foretaget inden for de seneste 8 år. Der har ikke været foretaget ændringer af produktionsarealet siden etableringen i 2001.

Der har heller ikke været gennemført ændringer i gødningsopbevaringslagrene inden for de sidste 8 år.

Fleksibilitet og udnyttelse

Med reglerne for godkendelse og tilladelse til husdyrproduktion godkendes produktionsarealet med den ansøgte gulvtype og dyretype. Der er så frihed til at udnytte stalden mere eller mindre. Dyrene skal dog altid som minimum have den plads dyrevelfærdskravene foreskriver.

Den godkendte produktion er fastholdt gennem vilkåret om at driften skal være som ansøgt, samt vilkåret om fordeling af dyretyper, gulvtyper og produktionsarealer.

I henhold til beregningsmetoderne er ammoniakfordampningen og lugtemissionen styret af størrelsen af gødningsoverflader (gulvareal, hvor grisene går) og ikke som tidligere afhængig af antal kg dyr på stald på et givet tidspunkt. Det betyder, at der er mulighed for fleksibilitet (antal dyr) inden for det godkendte produktionsareal. Dog inden for de vilkårsfaste grænser. Der vil blive taget højde for "worst case" i relation til ammoniak- og lugtemission.

Der opstår først kontinuitetsbrud, hvis produktionen kommer under 50% af den mulige produktion på mindre end 25% af det samlede godkendte produktionsareal.

3.3.2 Overbrusning og rengøring

Der skal anvendes overbrusning i staldene. Overbrusningen skal benyttes efter forskriften i Lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin. I staldene bliver overbrusningen brugt til nedkøling af dyrene i varme perioder, samt at styre dyrenes gødeadfærd og dermed renholde stierne.

Fordampning af ammoniak og til dels lugt, kommer fra våde gødningsoverflader, hvorfor renholdelse af det faste gulv er essentielt. Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier inklusive gulv holdes tørre og rene, samt at stalde, ventilations- og foderanlæg holdes rene. Dette er begrundet i, at beskidte mekaniske anlæg kan medføre øget energiforbrug og eventuelt øgede lugtgener. God staldhygiejne vil være med til at forebygge eventuelle lugtgener og unødigt høj ammoniakfordampning. Samtidig sikrer renholdelse af område med foder, at skadedyr ikke opformerer og spreder sig.

Der er ligeledes stillet vilkår om, at udendørsarealer, samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning skal renholdes, dels for at undgå lugt og dels for at undgå skadedyr som f.eks. rotter, mus og fluer.

3.3.3 Plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse

I henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 44 skal IE brug udarbejde en plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse af gyllebeholdere med alt Tilknyttet udstyr, forsyningsudstyr til vand og foder, varm-, køle- og ventilationssystemer, maskiner til udbringning af husdyrgødning mm. Kontrol, reparation og vedligeholdelse skal sikres mod unødigt energiforbrug, spild, lugt mm.

Der er ikke stillet vilkår til kontrol, vedligehold mm., da det er et lovkrav, som skal overholdes.

3.3.4 Fodring

Jf. § 46 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal IE-brug reducere den samlede mængde kvælstof og fosfor, der udskilles. Der kan ske ved anvendelse af fasefodring tilpasset dyrenes behov, reducere indholdet af råprotein eller ved at

bruge et eller flere godkendte tilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof og/eller fosfor f.eks. fytase. Der kan anvendes en kombination af de nævnte teknologier.

Anvendelsen af fasefodring, reduceret indhold af råprotein, letfordøjeligt uorganisk fosfat f.eks. monocalciumfosfat og/eller fytase eller andre fodringsteknikker skal kunne dokumenteres over for tilsynsmyndigheden. Dokumentationen skal opbevares i 5 år, og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn eller lign.

Da ovenstående er et lovkrav i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der ikke stillet vilkår i relation til fodring.

3.3.5 Energi- og vandforbrug

Energi

Der anvendes el til foderanlæg, belysning, ventilation og pumpning af gylle.

Der er stillet vilkår om, at ventilatorer renholdes herunder drives og vedligeholdes således at unødigt støj og energiforbrug undgås. De samme forhold gør sig gældende for foderanlæg og staldmekanik, som skal renholdes og serviceres således, at nødvendig modstand forhindres og fejl udbedres.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 47 skal IE-husdyrbrug anvende energieffektiv belysning.

For at holde øje med energiforbruget, er der stillet vilkår om, at energiforbruget skal følges. Ved afvigelse i de årlige opgørelser skal der gøres tiltag til at finde årsagen til et stigende forbrug og efter behov gennemføre tiltag for at reducere forbruget.

Med hensyn til hvilke energibesparende tiltag der gennemføres på bedriften og i relation til BAT, henvises der til afsnit omhandlende BAT.

Vand

Vand anvendes primært til drikkevand og til rengøring af staldene.

Det samlede vandforbrug forventes fortsat at være ca. 5.000 m³ om året.

Bedriften anvender vand fra Vantore Vandværk.

Der er stillet vilkår om, at der skal holdes øje med vandforbruget, således at unødigt spild undgås. Dette er begrundet i, at øget vandforbrug i form af spild, kan have negativ indflydelse på opbevaringskapaciteten i gyllebeholderen, og vil kunne påvirke grundvandsressourcen unødigt.

Med hensyn til hvilke vandbesparende tiltag der gennemføres på bedriften henvises der til afsnit omhandlende BAT.

3.3.6 Spildevand, regnvand og vask af maskiner og sprøjteudstyr

Spildevand fra husdyrproduktionen omfatter vand fra overbrusning, vask af stalde og foderrekvisitter m.m., samt drikkevandsspild. Spildevandet ledes til gyllebeholder. Dette vand indgår i beregning af opbevaringskapaciteten på bedriften sammen med gylle fra dyrene (se afsnit 3.6.2).

Regnvand fra tage og befæstede arealer uden forurening med foderstoffer eller husdyrgødning kan betragtes som afløbsvand og ledes til dræn og videre til vandløb.

Der er stillet vilkår om, at spildevand fra husdyrproduktionen skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder. Dette er krævet for at undgå at vand forurenet med gødning, foder o.lign. kan flyde til kloakker eller strømme til dræn / vandløb, hvor det kan forårsage forurening eller uønskede påvirkninger af omgivelserne.

3.3.7 Affald

Da der er tale om et IE-husdyrbrug er der krav om, at husdyrbrugets håndtering af affald i størst mulig omfang følger prioriteringen nedenfor.

1. Affaldsforebyggelse.
2. Forberedelse med henblik på genbrug.
3. Genanvendelse.
4. Anden nyttiggørelse.
5. Bortskaffelse.

Døde dyr

Håndtering af døde dyr på bedriften er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Fødevarestyrelsen er myndighed på området. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. afhentningshyppighed, samt placering og indretning af afhentningspladser. Det er således vurderet, at der ikke er behov for vilkår om opbevaring og bortskaffelse af døde dyr.

Olie og kemikalieaffald (farligt affald)

Der er stillet vilkår om, at korrekt bortskaffelse af bedriftens farlige affald (incl. klinisk risiko affald) skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentationen skal opbevares i 5 år.

Fast affald

I henhold til affaldsbekendtgørelsen er alle erhvervsvirksomheder forpligtiget til at udsortere alle væsentlige fraktioner af genanvendeligt affald, og afleverer dette til genanvendelse.

Affald generelt

Da affald er et meget reguleret område, vurderer Guldborgsund Kommune, at det ikke er nødvendigt af sætte særskilte vilkår om de mest almindelige forekomne affaldstyper på nær dokumentation for bortskaffelse af farligt affald. I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der således blandt andet henvist til affaldsbekendtgørelsen, som alle borgere og virksomheder er forpligtiget til at overholde.

Det vurderes, at ved overholdelse af de opstillede vilkår og gældende regler ikke er behov for udarbejdelse af basistilstandsrapport for farlige stoffer (stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forurening (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger), som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget.

3.3.8 Råvarer og hjælpestoffer (olie og kemikalier)

Der er ikke stillet vilkår til råvarer og hjælpestoffer da det ikke er relevant.

Markdriften drives fra en anden ejendom.

3.3.9 Beredskabsplan

Driftsforstyrrelser og uheld

Ved driftsforstyrrelser eller uheld skal den driftsansvarlig straks underrette Guldborgsund Kommune. Uden for kommunens normale åbningstid kan miljøvagten og/eller beredskabet kontaktes på telefon 114. Der ud over skal der udarbejdes en skriftlig orientering, som beskriver uheldets omfang og indsatsen mod de miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

Hvis det er hændelser eller uheld, der berører miljøet mærkbart, skal Guldborgsund Kommune foretage de ændringer i vilkårene i godkendelsen som findes nødvendige for at begrænse konsekvenserne for miljøet eller forhindre yderligere hændelser eller uheld.

På baggrund af den skriftlige orientering vil der blive taget stilling til behovet for ændringer af miljøgodkendelsens vilkår.

Beredskabsplan

På bedriften skal der i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 44 udarbejdes en beredskabsplan, der beskriver hvilke forholdsregler driftsansvarlig og medarbejdere skal tage ved brand, udslip af gylle og ved andre uheld og kritiske situationer.

Planen skal bl.a. omfatte:

- Drænsystemer, vandkilder og spildevandskilder.
- Handleplaner for håndtering:
 - o Brand.
 - o Utætte, overfyldte eller kollapsede gyllebeholdere.
- Tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker.

Til dokumentation for at planen følges skal der føres logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende sammen med planen i forbindelse med tilsyn.

En beredskabsplan skal forefindes på bedriften, således at der er let adgang dertil. Samtidig skal alle ansatte være bekendt med dens placering og indhold.

3.3.10 Biaktiviteter

Der forekommer ikke godkendelsespligtige biaktiviteter på bedriften.

3.3.11 Samlet vurdering af dyrehold, staldanlæg og drift

Ansøger har redegjort for produktionsomfang, rengøring, regelmæssig kontrol, reparation & vedligeholdelse, fodring, energi- & vandforbrug, spildevand, affald og beredskabsplan, se bilag 2.

Samlet set vurderes det, at ved overholdelse af vilkår og generel lovgivning vil bedriften kunne drives uden væsentlig gener i relation til dyrehold, staldanlæg og drift for omkringboende og naturen.

3.4 NABOPÅVIRKNING

3.4.1 Ammoniak

Ammoniakemissionen (fordampningen) beregnes ud fra størrelsen (m^2) af produktionsareal i stalde med udgangspunkt i typer af dyr og staldgulv, samt m^2 overfladeareal på gødningslagre.

Den samlede faktiske ammoniakemission fra anlægget (stald og lager) er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 3.243 kg NH₃-N pr. år. Ved denne opgørelsen er der inddraget eventuelle effekter af valgte teknologer.

Udviklingen i ammoniakemissionen er vist nedenfor.

Tabel 2: Ammoniakemission (stald og lager)

	Samlet emission NH₃-N	Meremission NH₃-N
Ansøgt drift	3.243 kg	0 kg (ift. nudrift) 0 kg (ift. 8 års drift)
Nudrift	3.243 kg	
8 års drift	3.243 kg	

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at den samlede emission fra bedriften er uændret i forhold til både nudriften og 8 årsdriften.

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at den faktiske ammoniakemission opnås på baggrund af de angivne dyretyper og staldsystemer.

Der er som tidligere nævnt stillet vilkår, der fastholder forudsætningerne, der ligger til grund for beregningen af ammoniakfordampningen fra stalde og gødningslager (se afsnit 3.3.1 om produktionsomfang og staldindretning).

3.4.2 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrhold er staldventilation, og vurderingen af lugt i forhold til omkringboende, vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg, ved udbringning af husdyrgødning eller udegående dyr indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved generelle afstandsregler og regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ved efterlevelse af reglerne i bekendtgørelsen vil der normal ikke forventes væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og opbevaring.

I husdyrbrugloven beskrives lugtgenekriterierne som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. I husdyrgodkendelse.dk beregnes geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra forskellige beboelsestyper/områder til staldene, før lugten vurderes som værende uvæsentlig. Ved større afstand end den beregnede minimumsafstand kan lugten være registrerbar, men vurderes ikke at være til væsentlig gene.

Der gøres opmærksom på at geneafstanden er angivet i forhold til et vurderet lugtcentrum for en eller flere af staldene og til kanten af nærmeste bolig/boligområde. Til denne beregning har systemet lavet et vægtet lugtbidrag fra de enkelte stalde. Derfor kan den aktuelle afstand til de forskellige områder godt være kortere end den beregnede geneafstand uden, at lugtgenekriterierne er overskredet.

De faktiske forhold

De beregnede geneafstande for den ansøgte produktion på Eskemosevej 1a er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande. Geneafstanden for byzone og

samlet bebyggelse er i ansøgningssystemet angivet med udgangspunkt i "ny lugtvurderingsmodel" som den først begrænsende model. Enkelt bolig er angivet med FMK-modellen som den først begrænsende model.

Tabel 3. Lugtberegninger

Beboelse/områdetype	Beregnet geneafstand meter	Vægtet gennemsnits-afstand meter	Genekriterie overholdt
Enkelt bolig Billevej 9	168,5	324	Ja
Samlet bebyggelse Enghavevej 24	439,1	2.909,4	Ja
Byzone-/sommerhusområde m.v. Nysted	586,7	3.019,9	Ja

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene er overholdt, idet de faktiske afstande til henholdsvis byzone-/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkeltbolig er større end de beregnende geneafstande.

Konsekvensområdet for bedriftens lugtafgivelse er beregnet til 752 meter. Konsekvensområdet er defineret som det område, inden for hvilket lugten fra bedriften kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Kumulation

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 75 DE inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt, som den ansøgte produktion. De beregnende geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig.

I forhold til Eskemosevej 1a er der ingen andre husdyrproduktioner tæt på de omkringliggende beboelsestyper, og der er således ikke inddraget en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningen/vurderingerne.

Generelt i forhold til lugt

Lugtemissionen fra husdyrbruget er meget afhængig af, hvordan landbruget drives. Der er stillet en række vilkår, der skal mindske risikoen for lugtgener. De stillede vilkår om god staldhygiejne, og renholdelse af husdyrbruget er således en del af indsatsen for at begrænse lugten fra husdyrbruget. Lugt fra gyllebeholderen indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uhensigtsmæssig drift.

For gyllebeholdere med naturligt flydelag er der lovkrav om logbog over flydelagets tilstand. Flydelaget skal min. 1 gang om måneden kontrolleres og resultatet af kontrollen skal noteres. Evt. udbedringer af flydelaget, samt omrøring og pumpning af gylle skal ligeledes noteres i logbog. Da det er et lovkrav, er der ikke stillet vilkår til flydelag og logbog.

Der er indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses, hvis kommunen vurderer, at dette er påkrævet.

3.4.3 Fluer og skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved regelmæssigt oprydning og renholdelse. Ved at renholde og rydde op især i stalde og omkring foder- og gødningslagre forebygges forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for formering.

Der er stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologisynspunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af stalddypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Der er derfor sat kravet til effekten og det er op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er ikke stillet vilkår om rottebekæmpelse i og med dette er et direkte lovkrav. Rottebekæmpelsen består dels af en egentlig bekæmpelse af rotter, hovedsagligt ved udlægning af gift, og dels ved opretholdelse af god orden og hygiejne, således at rotternes levemuligheder reduceres. Rottebekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med rottebekendtgørelsen samt gældende vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter fra Naturstyrelsen.

Bekæmpelse af rotter skal gennemføres af autoriseret firma f.eks. via den kommunale ordning. Jf. rottebekendtgørelsen kan rottebekæmpelse også udføres af bedriftens ejer, hvis ejeren gennemfører den fornødne uddannelse, og opnår autorisation til bekæmpelse på egen bedrift. Ansøger har oplyst at rotter bekæmpelse via kommunen.

Der kan forekomme gener fra skadedyr (fluer, mus og rotter mv.), som skal afhjælpes. Der vurderes at, bedriftens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at imødegå unødige gener.

3.4.4 Transport

Hovedparten af transporterne er sæsonbetinget; udkørsel med husdyrgødning i foråret og efterår, kørsel med korn og halm i høsten. Disse transporter kan kun i begrænset omfang planlægges, idet de skal foregå, når vejret tilsiger det. De øvrige transporter er derimod jævnt fordelt over året og har et omfang, der ikke forventes at give gener.

Transporter kan være en væsentlig kilde til støj og støv og derved mulige gener for omkringboende. Der er i husdyrbrugloven ikke hjemmel til at fastsætte vilkår for transporter på offentlig vej, eller til at sætte spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres i henhold til færdselsloven og håndhæves af politiet.

For at mindske risikoen for gener i forbindelse med transport med tung trafik, er der stillet vilkår om, at disse så vidt muligt skal planlægges til hverdag mellem kl. 7.00 og 18.00.

Der vil ikke ske en stigning i antallet af transporter i forbindelse med den ansøgte ændring af bedriften.

3.4.5 Støj fra anlæg og maskiner

Støj fra staldanlægget kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra pumpning af gylle, blanding/transport af foder, levering/afhentning af dyr og udbringning af husdyrgødning, og dels støj af mere vedvarende karakter fra dyrene, ventilationsanlæg og lignende. Der kan forventes spidsbelastninger med støj i forbindelse med ind-/ og udlevering af grise. Endvidere kan der være særlige støjgener i forbindelse med høst, f.eks. fra korntørring.

I modsætning til fluer, støv og lignende er der helt klare retningslinjer for måling af støj og dermed for fastsættelse af grænseværdier for, hvornår en gene er væsentlig eller uvæsentlig. Grænseværdierne skal ikke overholdes på landbrugsarealer, men i skel til nabobeboelsernes opholdsarealer. Grænseværdierne for forskellige områdetyper fremgår af vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder. Ved naboerne rundt om husdyrbrug er der normal praksis, at der skal fastsættes støjgrænser svarende til områdetype 3: Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne).

Ved vurdering af om anlægget vil kunne overholde støjgrænserne, er der taget hensyn til anlæggets placering og afstande til naboer.

Der er stillet vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller –beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Miljøgodkendelsen omfatter kun de støjende aktiviteter, der er direkte knyttet til husdyrproduktionen. Dvs. at markdriften ikke indgår i en evt. støjmåling/-beregning, kørsel på offentlig vej indgår heller ikke. Derimod indgår kørsel med gylle, foder o.l. inde på selve bedriften.

På baggrund af afstande til omkringboende vurderes det, at støjen fra anlægget vil kunne overholde Miljøstyrelsens retningslinjer. Vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil være til væsentlig gene for naboer. På baggrund heraf vurderer kommunen, at støj fra bedriften ikke forventes at give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.

3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder samt kørsel med traktor og maskiner.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder og forsigtig kørsel forventes der ikke at være væsentlige støvpåvirkninger uden for bedriften, og dermed ingen væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der vil være støv fra dyrene, normalt dog ikke i et omfang, så det opleves uden for staldene. Foderhåndtering foregår indendørs. Støvet minimeres desuden som følge af omhyggelig management.

Der er ikke stillet vilkår om, støv idet IE-brug er direkte forpligtiget til at reducerer støvemissionen jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 48.

3.4.7 Lys

Der er timer på lys i stalden. Lyset tænder kl. 6 og slukket kl. 16. Der ud over er der opsat lys ved udleveringen af grise. Lyset tændes kun ved behov.

Der er stillet vilkår om, at det ved indretning og drift af bedriften skal sikres, at naboer ikke generes af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

Jf. § 47 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal IE-brug anvende energieffektivt belysning jf. byggeloven. Kravet om energieffektiv belysning træder i kraft ved ændring eller udskiftning af belysningssystem. Dokumentation for gennemført udskiftning gemmes i 5 år og skal kunne forevises på forlangende ved tilsyn.

3.4.8 Samlet vurdering af nabopåvirkninger

Ansøger har redegjort for ammoniak, lugt, skadedyr, transport, støj, støv og lys. Der er i redegørelsen godtgjort for de tiltag, der vil blive foretaget for at begrænse nabopåvirkningerne mest muligt, se bilag 2.

Samlet set vurderes det, at bedriften har foretaget de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse gener og forurening fra bedriften.

3.5 NATUR

3.5.1 Ammoniakfølsom natur

Nedenstående afsnit beskriver forhold og vurderinger af ammoniakpåvirkning af følsom natur, og for yderligere uddybning kan der henvises til bilag 3 Naturvurdering - § 16 a miljøgodkendelse af landbrug, Eskemosevej 1a, 4892 Kettinge.

Kategori 1-natur

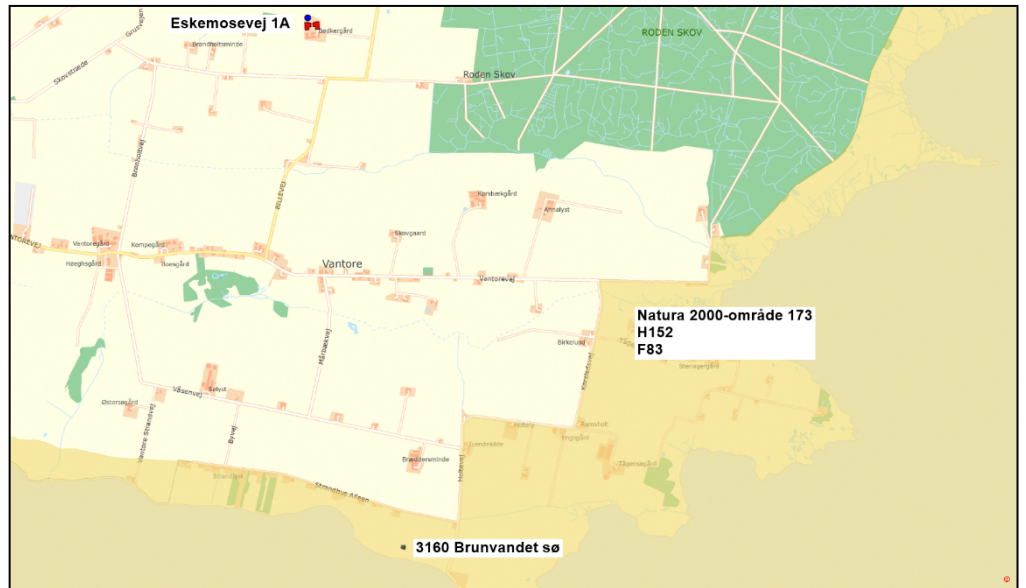
Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende habitatområde på en måde, der hindrer målopfyldelsen for habitatområdet. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

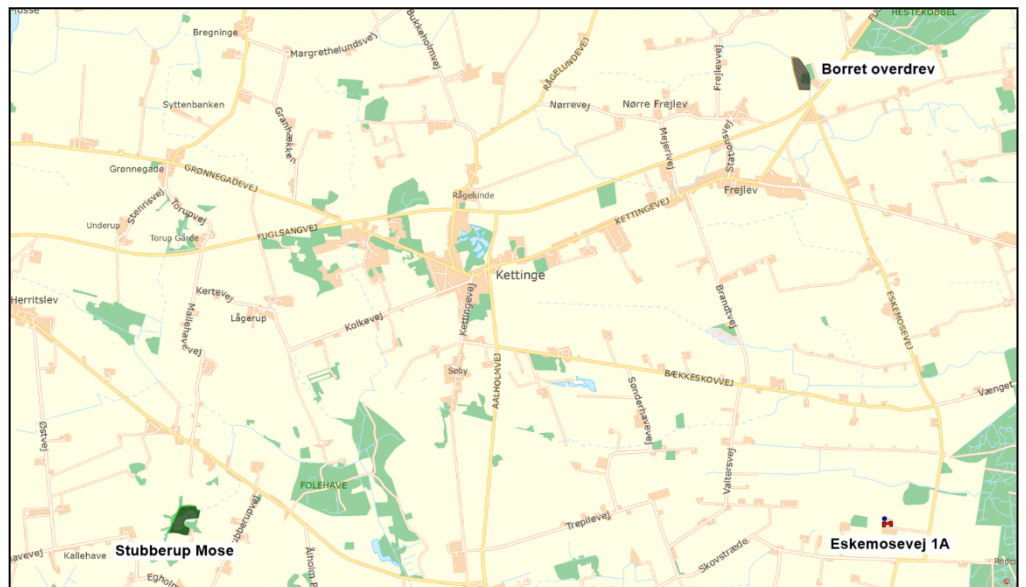
§ 16a miljøgodkendelse til svinebesætning på Eskemosevej 1a, 4892 Kettinge

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur natura 2000-område 173.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på Eskemosevej 1A er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i de to naturområder. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af de nærmeste områder med kategori 2-natur.

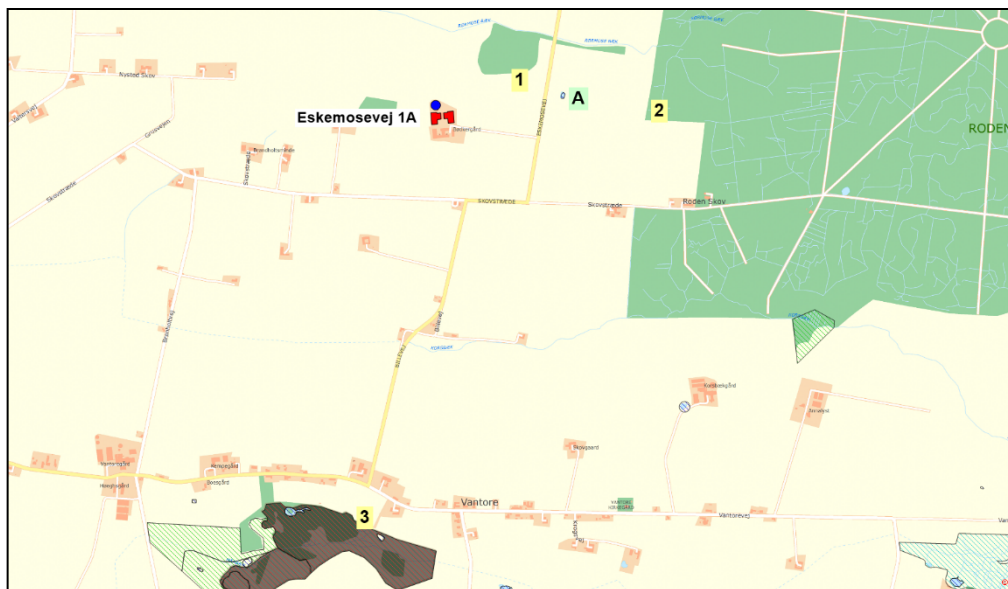
Kort 4. Beliggenheden af Eskemosevej 1A i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Eskemosevej 1A må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Kommunen vurdering

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

Kort 5. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1-3) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A).

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af ca. 410 m øst for husdyrbruget ligger et vandhul (punkt A på kort 5). Den beregnede merdeposition fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg NH₃-N/ha i vandhullet, se yderligere beskrivelse i bilag 3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

3.5.2 Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Eskemosevej 1A er område nr. 173 Smålandsfarvandet syd, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83. Afstanden fra husdyrbruget til Natura 2000-området er ca. 2,3 km og derover, se kort 3.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-området. Kommunen vurderer, at projektet på Eskemosevej 1A ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt

påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

3.5.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

Kommunens vurdering

Da der ikke er potentielle levesteder for bilag IV-padder inden for en radius af 300 m omkring husdyrbruget, vurderes det, at udvidelsen på ejendommen ikke vil påvirke yngle-rastesteder herfor.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

3.6 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING

3.6.1 Gødningstyper og mængder

Gødningsproduktionen på bedriften består af gylle og er estimeret til ca. 4.983 m³ gylle incl. rengøringsvand, drikkevandsspil m.m. Iflg. ansøger er mængden beregnet ud fra normtal fra Århus Universitet.

Tabel 4: Produceret husdyrgødning (beregnet ud fra nuværende tilladte produktion)

Dyretype	Antal	Normtal (t/dyr)	Gylle (t)
Slagtesvin Delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv	5.574	0,55 x 1,04	3.177
Smågrise, Toklimastald	9.576	0134	1.283
Ekstra vand i gyllebeholder			526
I alt			4.983

Gylle er angivet i ton og der antages at 1 ton gylle svarer til 1 m³ gylle.

Beregningerne i ansøgning er udført under forudsætning af, at gødningen håndteres som gylle. For at sikre, at beregningsforudsætningerne for ammoniak fra stalde og gødningslagre fastholdes, er der stillet vilkår om, at staldene og gødningslagrene indrettes som ansøgt. Ønskede fysiske ændringer i staldindretningen eller gødningslagre skal forelægges Guldborgsund Kommune til vurdering for eventuel godkendelsespligt inden ændringerne foretages.

3.6.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring

Der er gylleproduktion i alle staldafsnit og gyllen ledes via forbeholder til gyllebeholderne.

Nedenstående tabel viser en oversigt over beholdere til flydende husdyrgødning på ejendommen.

Tabel 5. Gødningsopbevaring

Opbevarings-anlæg	Byggeår/kontrol år	Overflade-areal, m ²	Overdækning	Kapacitet
Gyllebeholder	2001/2012	1.010	Flydelag	5.000 m ³
Gyllekanaler				400 m ³
Samlet		1.010		5.400 m ³

Der er stillet vilkår om et maksimalt samlet overfladeareal på gyllebeholdere svarende til 1.010 m², da dette indgår som forudsætning for beregning af ammoniakemissionen fra anlægget.

Opbevaringskapacitet

Den samlede opbevaringskapacitet for bedriften er opgjort til ca. 5.400 m³. Produktion er opgjort til 4.983 m³. Der er dermed opbevaringskapacitet svarer til ca. 12 måneder.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om tilstrækkelig opbevaringskapacitet svarer til 9 måneders tilførsel, er således overholdt.

Der er stillet vilkår om, at bedriften til enhver tid skal råde over 9 måneder opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning.

Håndtering af gylle

For at sikre, at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle til og fra gyllebeholderne, samt til gyllevogn, er der stillet vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb. Alternativt skal der være læsseplads ved gyllebeholderne. Evt. læsseplads skal udføres i henhold til Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne GR-nr. 103.11-2 fra juli 1987. Afløbet/pumpebrønden skal være dimensioneret således, at også et større spild kan opsamles. For at sikre, at læssepladsens opsamlingskapacitet ikke er opbrugt af regnvand, er der ligeledes vilkår om, at pumpeump tømmes for regnvand før der foretages overpumpning af gylle. Læssepladsen skal renses ved arbejdsdagens ophør de dage, hvor der afhentes gylle. Rensningen skal være så grundig, at regnvand, der falder på pladsen ikke forurenes med gylle, men frit kan løbe ud over kanten og sive ned.

For at minimere risikoen for udslip af gylle i forbindelse med pumpning er der stillet vilkår om, at der ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal være opsyn med overpumpningen, for at forhindre, at der sker forurening med gylle ved at vognen overfyldes eller andre uheld.

For at mindske risikoen for lugtgener er der endvidere stillet vilkår (under lugt) om, at omrøring af gylle skal koncentreres over så kort tid som muligt.

Endvidere er der stillet vilkår om, at flydelaget skal reetableres umiddelbart efter omrøring og / eller pumpning af gylle fra gyllebeholderne. Ved pumpning flere dage i træk, kan reetableringen afvente til sidste pumpning er gennemført. Vilkåret er stillet for at minimere den periode, hvor ammoniakfordampningen fra gyllebeholderen er stor pga. det brudte flydelag, og hvor der samtidigt kan være kraftig lugt fra beholderen.

Der foretages ikke behandling af husdyrgødning i form af separationsanlæg, forsuring eller lignende på bedriften.

3.6.3 Samlet vurdering af gødningsproduktion og -håndtering

Ansøger har redegjort for gødningstyper & mængder samt opbevaring og håndtering af gylle, se bilag 2.

Samlet set vurderes det, at gødningen opbevares og håndteres forsvarligt. Ved overholdelse af meddelte vilkår vurderes det samtidig, at der ikke vil være væsentlige gener i forbindelse med gødningsproduktionen.

3.7 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT og eventuelt reducere miljøbelastningerne fra husdyrproduktionen ved anvendelse af BAT. Ved begrebet "tilgængelig" ligger en indbygget afvejning mellem mål og midler (proportionalitet).

Det er et krav fra EU, at husdyrbrug med intensiv opdræt af fjerkræ og svin skal opfylde BAT-konklusionerne for integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening jf. IE-direktivet, og at disse skal lægges til grund for godkendelsesvilkår for anlæg. BAT-konklusionerne omfatter:

- Ernæringsmæssig styring (se afsnit 3.3.4)
- Håndtering af foder (se afsnit 3.3.4)
- Opstaldning (se afsnit 3.3.1 og 3.7.1)
- Opbevaring af døde dyr (se afsnit 3.3.7)
- Opsamling, opbevaring og udbringning af husdyrgødning (se afsnit 3.6.2 og 3.7.5)

Ud over de listede punkter betragtes det som BAT, at der gennemføres systematisk overvågning af de forskellige procesparametre/forbrug af vand, energi, brændstof, tilførsel og afgang af dyr, foderforbrug og gødningsproduktion m.m. De gældende BAT-konklusioner er indarbejdet i husdyrbrugloven.

Det er desuden BAT at have en systematisk overvågning af den samlede mængde kvælstof og fosfor, der udskilles i husdyrgødningen. Der er som følge af generelle regler krav om, at der udarbejdes gødningsregnskab en gang årligt, ligesom der er fastsat fosforlofter på bedriften. Det er derfor allerede indarbejdet i dansk lovgivning, og vil ikke blive gennemgået yderligere i denne godkendelse.

Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug desuden omhandle de teknologier, der er beskrevet dels i EU kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ og dels i Miljøstyrelsens Teknologiblade og Teknologiliste.

BAT-kravene er vurderet forskellige for nybyggeri/omfattende renovering, hvor moderne teknologi ofte kan implementeres forholdsvis billigt, i forhold til eksisterende bygninger, hvor implementering kan være dyr eller ligefrem umulig.

Følgende områder vurderes i forhold til BAT:

- Ammoniakfordampning fra stald og lager (indretning og foder)
- Forbrug af vand og energi
- Management
- Støj, støv og lugt
- Opbevaring, behandling og håndtering af husdyrgødning.

3.7.1 Ammoniak og anvendelse af BAT

Ammoniakemission fra anlægget kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen i stald og/eller lager eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved, at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Det er op til den enkelte bedrift at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at overholde kravet til maksimal ammoniakemission fra stald-/og gødningslager. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Jf. beregning i husdyrgodkendelse.dk skema 218322, version 1, vil det være proportionelt at stille krav om overholdelse af et samlet ammoniakemissionsniveau på 3.243 kg NH₃-N pr. år. Guldborgsund kommune vurderer i det aktuelle tilfælde, at de vejledende krav for de enkelte staldafsnit er gældende for den ansøgte produktion.

Den faktiske ammoniakemission fra det ansøgte anlæg er beregnet til 3.243 kg NH₃-N pr. år, og er dermed det samme som BAT-niveauet. Krav til overholdelse af BAT i relation til ammoniak er dermed overholdt.

Ammoniakemissionsniveauet er overholdt ved anvendelse af de angivne staldsystemer, dyretyper, m² produktionsareal/overfladeareal på gødningslagret.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi, som er vurderet opnåeligt ved BAT, er der stillet vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives som ansøgt.

3.7.2 Forbrug af vand og energi – besparende foranstaltninger

Anvendelse af ressourcerne vand og energi skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Forbruget af vand og energi afhænger dog betydeligt af den enkelte bedrift og driftsmæssige forhold på denne. Der er derfor ikke fastlagt egentlige grænseværdier for disse parametre fra MST's side. Forbruget kan desuden afhænge betydeligt af, hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af andre forureningsparametre.

Ansøger har redegjort for brug af vand og energi samt vand- og energibesparende foranstaltninger, se bilag 2.

Anvendelse af BAT gennemføres via optimering af energieffektiviteten ved at installationer løbende kontrolleres og vedligeholdes, og ved at spild mindskes mest muligt. Samtidig vurderes det som BAT, at der gennemføres registreringer af forbruget, og at defekter identificeres og udbedres. Yderligere er det BAT, at der ved udvælgelse af udstyr er fokus på besparende egenskaber. Guldborgsund kommune vurderer således, at bedriftens udnyttelse af energi og vandforbrug lever op til den standard, der skal gælde for et IE-husdyrbrug.

3.7.3 Management – godt landmandsskab

Management skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Management handler i høj grad om de elementer, som er en naturlig del af driftslederens tilrettelæggelse af driften af bedriften, og er derfor en meget vigtig del af BAT.

BAT i henhold til god management/godt landmandsskab omfatter regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse af udstyr og tekniske anlæg på bedriftens samt rengøring, renholdelse, skadedyrebekæmpelse og korrekt opbevaring af døde dyr.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse og oplæring, samt at der forefindes beredskabsplaner på bedriften, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Kravene om management og uddannelse mm. er omfattet af godkendelsesbekendtgørelsen særregler for IE-brug og derfor direkte bindende for bedriften. Der er derfor ikke stillet vilkår om disse forhold.

Der er stillet vilkår om, at alle der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen. Dette vil være med til at sikre, at godkendelsens vilkår bliver overholdt.

3.7.4 Støj, lugt og støv

Forhold omkring gener i relation til støj, lugt og støv, og anvendelse af BAT skal vurderes med udgangspunkt i lokale forhold.

De lokale forhold er vurderet i tidligere afsnit i denne miljøgodkendelse, og det er af kommunen vurderet, at alle gældende krav jf. husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse samt husdyrgødningsbekendtgørelsen kan overholdes.

3.7.5 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Jævnfør BREF/BAT-konklusionerne er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, samt at minimere omrøring af gyllen. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderne skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt, og der bør kun omrøres i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Endvidere er det BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag, der er etableret med snittet halm eller tilsvarende.

De danske byggeblade for gyllebeholdere sikre beholdernes stabilitet, tæthed og styrke. Endvidere sikrer de danske krav om beholderholderkontrol, at der er jævnligt tilsyn med beholderens tilstand. Der er endvidere lovkrav om overdækning enten med flydelag eller telt/låg.

Beholderen på Eskemosevej 1a har naturligt flydelag.

3.7.6 Miljøledelse

IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, som led i at forbedre husdyrbrugets overordnede miljøforhold. Den, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem, herunder:

1. Formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold.
2. Fastsætte miljømål.
3. Udarbejde handlingsplaner for det eller de fastsatte miljømål.
4. Minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handleplaner.
5. Minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Miljøledelsessystemet skal kunne dokumenteres. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Miljøledelsen skal endvidere oplære personale. Oplæringen angår:

1. Relevant lovgivning.
2. Transport og udbringning af gødning.
3. Planlægning af aktiviteter.
4. Beredskabsplanlægning og -styring.

5. Reparationer og vedligeholdelse af udstyr.

Oplæringsmaterialet skal være tilgængeligt for personalet og opdateres løbende og skal kunne fremvises på forlangende ved tilsyn.

Kravet om miljøledelsessystem skal opfyldes fra det tidspunkt, hvor IE-husdyrbruget får en miljøgodkendelse efter § 16a, stk. 2 i husdyrloven. Da kravene om miljøledelse er fastsat via lovgivningen, er der ikke vurderet behov for fastsættelse af vilkår med denne godkendelse. Overholdelsen af reglerne om miljøledelse indgår i det regelmæssige tilsyn efter miljøtilsynsbekendtgørelsen.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en vejledning "Miljøledelse for husdyrbrug" som kan følges.

3.7.7 Alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger

Denne miljøgodkendelse er foranlediget af et ønske om at overgå fra regulering efter dyreenheder til regulering efter produktionsareal. Der er således ikke ansøgt om ændringer i bygninger, indretning eller lignende. Der er derfor ikke aktuelt at se på alternativer.

3.7.8 Samlet vurdering af BAT

Ansøger har redegjort for bedriftens valg af BAT. Der er i redegørelsen foretaget en vurdering af virkemidler til begrænsning af skadelige miljøpåvirkninger og en vurdering for fravalg af virkemidler.

Det vurderes at bedriften efterlever princippet om BAT. BAT anvendes med hensyntagen til tekniske muligheder og med udgangspunkt i proportionalitetsprincippet. Ved denne vurdering er der taget hensyn til bedriftens type og størrelse.

Samlet set vurderes det, at bedriften har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra bedriftens anlæg ved anvendelse af BAT.

3.8 DOKUMENTATION

3.8.1 Regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse

I henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 44 skal IE brug udarbejde en plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse af gyllebeholdere med alt tilknyttet udstyr, forsyningsudstyr til vand og foder, varme-, køle- og ventilationssystemer, maskiner til udbringning af husdyrgødning m.m. Kontrol, reparation, og vedligeholdelse skal sikre mod unødigt energiforbrug, spild, lugt m.m.

Dokumentationen for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøgodkendelsen samt lovgivningen er overholdt, uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktioner.

Der er krav om følgende dokumentation:

- Effektivitetskontroller for dyretype.
- Bygningstegninger for produktionsareal.
- Foderblandings- og foderstrategi mht. fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat og/eller fytase.
- Korrekt bortskaffelse af farligt affald.
- Det årlige forbrug af el/energi og vand, med forklaring på evt. udsving m.m.

- Driftsuheld og andre væsentlige uregelmæssigheder i driften.
- Logbog over flydelag samt beholderkontroller.
- Miljøledelse

Dokumentation for overholdelse af lovkrav skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

Kravene er gældende lovgivning i henhold til forskellige bekendtgørelser f.eks. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, husdyrgødningsbekendtgørelsen, jordbrugets anvendelse af gødning m.fl. Derfor er der ikke stillet vilkår til dokumentation og egenkontrol.

3.8.2 Årlig indberetning

Jf. § 50 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal IE-brug en gang årligt indsende følgende informationer til Kommunen:

1. Logbøger for eventuel miljøteknologi (ikke relevant).
2. Dokumentation for miljøledelsessystem (afsnit 3.7.6).
3. Logbog for gennemførte kontroller (afsnit 3.8.1).
4. Dokumentation for overholdelse af fodringskrav (afsnit 3.3.4).

Informationerne skal angå der forudgående kalender år og indsendes hvert år senest den 31. marts til kommunen, dog ikke såfremt kommunen har været på tilsyn inden for kalenderåret.

3.8.3 Samlet vurdering af dokumentation

Det vurderes, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår i øvrigt vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette. Det vurderes desuden at bedriftens optimering af produktionsprocesser lever op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

3.9 MILJØKONSEKVENSRAPPORT OG VURDERING

Der er krav om miljøkonsekvensrapport jf. § 4 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved husdyrbrug der udleder mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år og/eller er et IE-husdyrbrug. Den ansøgte produktion er et IE-brug på grund af mere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

Ansøgninger om miljøgodkendelse af et IE-husdyrbrug efter § 16 a, stk. 2 skal således indeholde en miljøkonsekvensrapport og deraf følgende vurdering. Miljøkonsekvensrapporten skal rumme oplysninger om husdyrbrugets væsentlige direkte og indirekte virkninger på følgende områder:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Ud fra ovenstående faktorer skal miljøkonsekvensrapporten jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. D som minimum omfatte følgende oplysninger:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om:
 - a) Det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender.
 - b) Det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet.
 - c) Det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.
 - d) Den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, samt hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af ovenstående oplysninger (pkt. 1a til d) samt oplysninger om påtænkte foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør.
- 3) Oplysninger om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Kravene (i pkt. B og D jf. § 4 i bilag 1 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug) fastlægger samlet de oplysninger, som ansøger skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten under hensyntagen til det ansøgtes særlige karakteristika, herunder dets placering og teknisk kapacitet samt forventede indvirkning på miljøet. Kravene tager udgangspunkt i de særlige karakteristika, som gør sig gældende for husdyrbruget og for det miljø, som kan forventes at blive berørt af husdyrbruget. Kravene er integreret i det digitale selvbetjeningssystem www.husdyrgodkendelse.dk.

Ansøgers miljøkonsekvensrapport er vedlagt som bilag 2.

3.9.1 Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapport

Det vurderes, at kravene til miljøkonsekvensrapporten, dennes form og kvalitet er opfyldt. Det er kommunens opfattelse, at det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger er beskrevet, påvist og vurderet tilstrækkeligt. Samtidig er der vurderet på eventuelle samspil mellem de forskellige faktorer. Det er samtidig vurderet, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kompetent fagperson.

3.10 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

3.10.1 Alternative løsninger

Der indgår ikke nybyggeri i ansøgningen. Det er et ønske om at komme over på de nye regler, der giver mere fleksibilitet i udnyttelse af de eksisterende rammer. Der er derfor ikke set på alternativer.

3.10.2 0-alternativ

Et 0-scenarie på denne bedrift vil betyde, at produktionen på bedriften er låst og der vil ikke være mulighed for at udnytte de eksisterende rammer optimalt.

3.10.3 Samlet vurdering af alternative løsninger og 0-alternativ

Det vurderes, at overgang til de nye mere fleksible godkendelser er et nødvendigt skridt for bedriften, hvis den skal kunne udnytte de eksisterende rammer på et lønsomt niveau.

3.11 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Da der er tale om et IE-husdyrbrug skal der i denne godkendelse indgå beskrivelse og vurdering af foranstaltninger ved husdyrbrugets ophør hovedsagligt i relation til vurderinger i forhold til jordforureningsloven. Dette omhandler afhjælpning af jord-/ og grundvandsforurening.

Driftsophør kan både omfatte, når aktiviteter på IE-husdyrbruget ophører helt, eller hvis produktionen/kapaciteten kommer under grænsen for IE-husdyrbrug jf. stipladsgrænser i lovgivningen.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 51 skal driftsophør anmeldes til kommunalbestyrelsen. Anmeldelsen skal ske senest 4 uger efter driftsophør, og anmeldelsen skal indeholde oplæg til vurdering af risikoen for jordforurening m.m. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet.

Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for mennesker sundhed eller miljøet, skal vurderingen indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Da dette er lovkrav, er der ikke stillet vilkår om ovenstående.

I forbindelse med ophør har ansøger oplyst, at der vil blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Nedlukning og oprydning vil ske i overensstemmelse med gældende lovgivning.

I det tilfælde at driftsophøret ikke er total, men kun delvis, således at produktionen kommer under IE-grænsen, skal der søges om ny miljøgodkendelse til den nye lavere produktion.

3.11.1 Samlet vurdering af ophør af bedriften

Det vurderes, at de nævnte tiltag i forbindelse med ophør af bedriften er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at bedriften for eksempelvis ikke vil blive et attraktivt levested for rotter.

3.12 HØRINGER

Offentliggørelse af ansøgning

Ved behandling af ansøgning om godkendelse efter § 16 a, er der udvidede krav om offentlighed i forbindelse med kommunens behandling af sagen. Dette indebærer blandt andet, at ansøgningen skal annonceres offentligt så tidligt i processen som muligt.

Ansøgningen blev offentliggjort den 30. juli 2020 på DMA, miljøstyrelsens hjemmeside for digital miljøadministration.

Inden for fristen den 27. august 2020 er der ikke kommet bemærkninger til ansøgningen.

Grænseoverskridende virkning

Jf. § 63 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen vurdere, om driften af det ansøgte vil kunne få en negativ betydelig og indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat.

Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af det ansøgte ikke giver anledning til væsentlige påvirkninger på miljøet i en anden medlemsstat, og derfor ikke er omfattet af krav om offentlig høring forud for behandlingen af ansøgningen.

Høring

Udkastet til miljøgodkendelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent. Derudover har det været sendt i høring hos ansøger, ansøgers konsulent og naboer i 30 dage, med høringsfrist den 28. november 2020.

Omfanget af høringsparter i området omkring bedriften er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 752 meter.

Der er ikke gennemført høring af samtlige ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til bedriften Eskemosevej 1a, ud over de ovenfor nævnte, da dette er vurderet af underordnet betydning.

Nabohøringen gav ikke anledning til bemærkninger.

4 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningssystem, kan produktionsændringen gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte ændring af dyreholdet heller ikke give anledning til væsentligt gener for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, fluer eller det samlede visuelle indtryk af bedriften. Ved overholdelse af de vilkår miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området samt i de områder, der ligger op til produktionsanlægget, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Ved overholdelse af vilkår i godkendelsen, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Samtidig kan bedriften drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler. Yderligere er det vurderet, at driften kan gennemføres uden væsentlig påvirkning på miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at det ansøgte ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningsmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

5 BILAG

- Bilag 1: Situationsplan
- Bilag 2: Miljøteknisk beskrivelse/Miljøkonsekvensrapport
- Bilag 3: Naturvurdering

Bilag 1: Situationsplan

Eskemosevej 1a, 4892 Kettinge

Miljøkonsekvensrapport til ansøgning efter husdyrgodkendelseslovens § 16a

"Bødkegård"

Smågrise og slagtesvin i eksisterende stalde

Eskemosevej 1a, 4892 Kettinge

Datablad

Ejer af ejendom	<i>Åholm Slot I/S</i>
Ejers CVR-nummer	<i>19889890</i>
Husdyrbrugets adresse	<i>Eskemosevej 1A, 4892 Kettinge</i>
Ejer af besætning og kontaktperson	<i>Peter Nøhr Andersen</i> <i>Tlf.: 20330199</i>
CVR-nummer, besætningsejer	<i>16723088</i>
CHR-nummer	<i>102543</i>
Kommune	<i>Lolland</i>
Ejendomsnummer	<i>3760011412</i>
Matrikel-nr.	<i>Matr.nr. 23a Frejlev By, Kettinge m.fl..</i>
Andre husdyrbrug drevet af ejer af besætning	<i>Grønsundvej 61, 4780 Stege</i> <i>Nystedvej 83, 4990 Saksøbing</i> <i>Trættevejen 5, 4800 Nykøbing F.</i>
Biaktiviteter	<i>Ingen</i>
Ansøgningskema	<i>218322</i>
Konsulent	<i>VKST I/S, CVR-nr.: 35448020</i> <i>Miljøkonsulent cand.agro. Piiil Krogsgaard</i> <i>Mailadresse pkr@vkst.dk, mobil nr. 4040 5523</i> <i>Adresse: Fulbyvej 15, 4180 Sorø</i>
Ansøgning indsendt	<i>juli 2020</i>

Forord

Miljøkonsekvensrapport

På ejendommen "Bødkergård" er der en eksisterende besætning med smågrise og slagtesvin.

Der er i 2001 på baggrund af en VVM-screening blevet anmeldt en produktion af smågrise og slagtesvin.

I 2012 blev godkendelsen på baggrund af en anmeldelse optimeret til at omfatte en større andel slagtesvin sammen med smågrise.

Det er ønsket at få godkendt produktionen efter den nye husdyrgodkendelsesbekendtgørelse, for at kunne udnytte det eksisterende anlæg bedre.

Den rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved opretholdelse af husdyrbruget på ejendommen Eskemosevej 1A, 4892 Kettinge.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Datablad	2
Forord	3
Miljøkonsekvensrapport	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	7
3. Husdyrbruget og det ansøgte	8
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget</i>	8
3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde</i>	10
3.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug</i>	10
3.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed</i>	10
3.4.1 <i>Generelle afstandskrav</i>	10
3.5 <i>Ammoniakemission</i>	11
3.5.1 <i>Naturpunkter</i>	11
3.6 <i>Lugtmission</i>	12
3.6.1 <i>Kumulation til naboer</i>	13
3.7 Øvrige emissioner og gener	13
3.7 <i>3.7.1 Støj</i>	14
3.7.2 <i>Støv</i>	14
3.7.3 <i>Lys</i>	14
3.7.4 <i>Skadedyr</i>	14
3.7.5 <i>Transporter</i>	15
3.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer</i>	16
3.8.1 <i>Døde dyr</i>	16
3.8.2 <i>Affald</i>	16
3.8.3 <i>Olie- og kemikalier</i>	16
3.8.4 <i>Energiforbrug</i>	16
3.8.5 <i>Vandforbrug</i>	17
3.9 <i>BAT-Ammoniakemission</i>	18
3.10 <i>Grænseoverskridende virkninger</i>	19
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker, og hvad der er gjort for at mindske virkningerne.	19
4.1 <i>Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter</i>	19
4.2 <i>Begrænsning af ammoniakemission</i>	19

4.3	<i>Afsætning af ammoniak til nærliggende natur</i>	20
4.4	<i>Lugtgener for omboende</i>	20
4.5	<i>Støjgener</i>	20
4.6	<i>Støvgener</i>	20
4.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	21
4.8	<i>Skadedyr</i>	21
4.9	<i>Transporter</i>	21
4.10	<i>Energi</i>	21
4.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	21
4.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	22
4.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	22
4.14	<i>Alternative løsninger</i>	22
4.15	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	22
5.	Oplysninger om IE-husdyrbruget.	23
5.1	<i>BAT: Råvarer, energi, vand og management</i>	23
5.1.1	<i>BAT-Energi</i>	23
5.1.2	<i>BAT-Vand</i>	23
5.1.3	<i>Management</i>	24
6.	Konklusion	24

1. Indledning

Ejendommen Eskemosevej 1A ejes af Ålholm Slot I/S. Produktionsanlægget lejes af Peter Nøhr Andersen, som ejer besætningen.

Stalden er etableret i 2001 som et anlæg til smågrise og slagtesvin. I 2012 blev produktionen på baggrund af en anmeldelse optimeret til at omfatte smågrise og flere slagtesvin med en højere afgangsvægt.

Det lovlige dyrehold på ejendommen er en årlig produktion på 9.576 smågrise (7,4-32 kg) og 5.574 slagtesvin (32-105 kg)

Der har ikke været ændret på produktionsbygningen eller staldindretningen de sidste 8 år.

Det er nu ønsket at få godkendt anlægget efter den seneste ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hermed bliver anlægget godkendt efter produktionsarealet til de enkelte dyregrupper og ikke antal stipladser og vægt af dyr. Der ændres ikke i staldindretning eller andre anlæg på bedriften.

Anlægget overholder alle generelle krav, der er fastsat i husdyrgodkendelsesloven.

Der er mere end 2.000 stipladser til slagtesvin, og produktionen er derfor et IE-brug. Produktionen skal derfor godkendes efter lovens § 16a, hvilket også indebærer, at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, hvor anlæggets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker vurderes.

Denne rapport er opdelt i seks kapitler, der ses i indholdsfortegnelsen.

2. Ikke-teknisk resume

Nudrift og det ansøgte projekt

Ejendommen Bødkergård ejes af Ålholm Slot I/S, som driver ejendommens jordtilliggende. Produktionsanlægget lejes af Peter Nøhr Andersen. Der er en smågrise/slagtesvinebesætning på ejendommen.

Stalden blev bygget til slagtesvin og smågrise i 2002. I 2012 blev produktionen ændret til ren slagtesvineproduktion.

Det lovlige dyrehold på ejendommen er en årlig produktion på 9.576 smågrise (7,4-32 kg) og 5.574 slagtesvin (32-105 kg)

Det er ønsket at få godkendt anlægget efter den nye ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

En ny godkendelse sker ud fra produktionsarealets størrelse, dyregruppen og staldgulvets udformning, idet det er påvist, at det ikke er antallet af dyr i stalden, der giver lugt og ammoniak, men størrelsen af det produktionsareal, som dyrene har adgang til.

Staldens produktionsareal er på 2.028 m².

Det er ønsket at få godkendt anlægget til "flex-gruppe" dvs. at der kan være enten smågrise eller slagtesvin på ejendommen, eller en blanding heraf. Vurderingen sker efter "worst case" hvad angår både lugt og ammoniakemission fra anlægget.

Ud fra produktionsarealets størrelse, er der ved ren slagtesvineproduktion mere end 2.000 stipladser til slagtesvin. Det er derfor et IE-brug.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Lovgivningens krav til maks. lugtpåvirkning af enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Landskab

Udvidelsen af arealet til slagtesvin sker i eksisterende bygninger, så der sker ingen ændringer i ejendommens påvirkning af landskabet.

Påvirkning af natur Kategori 1-natur

Den mest ammoniakfølsomme naturtyper kat 1 natur ligger min. 3,1 km fra anlægget. Det nærmeste kat. 2 naturområde ligger 3,7 km fra anlægget. Anlægget bidrager ikke til totalbelastningen på disse områder. Totalbelastningen er på 0,0 kg NH₃.

For øvrige lokaliteter viser beregningerne, at hverken natur eller bilag IV-arter beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik for at reducere ammoniakfordampningen. Da der ikke sker en udvidelse eller godkendelsespligtig ændring af

anlægget, svarer den aktuelle ammoniakemission til BAT-kravet. Fra dette husdyrbrug må der højst udledes 3.243 kg ammoniak.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel 3 redegøres der for, hvordan husdyrbrugets indretning og drift sker, og hvordan husdyrbrugets bygninger er placeret sammenholdt med beliggenheden til omgivelserne. Der redegøres desuden for forhold om ammoniak- og lugtemissionen, herunder påvirkninger af natur og naboer.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Peter Nøhr Andersen ejer en ejendom med en soproduktion, der fungerer som opformeringsbesætning til polte. På Eskemosevej opfedes de smågrise der er hangrise samt de grise, der ikke overholder kvalitetsnormerne til polte.

Det er ønsket at få større fleksibilitet i driften, så produktionen ikke skal overholde en tilladelse med et specifikt antal smågrise og vægtgrænser ved afgang.

Derfor er det ønsket at få godkendt anlægget til "flex-gruppe slagtesvin/smågrise" dvs. at der kan være enten smågrise eller slagtesvin på ejendommen, eller en blanding heraf, så stalden kan fungere som FRATS-stald. Vurderingen af emission fra anlægget sker efter "worst case" både hvad angår lugt og ammoniakemission. Vurderingen sker hermed for slagtesvin.

Figur 1. Staldanlæg på Eskemosevej 1A

Det ansøgte indeholder en godkendelse af et samlet produktionsareal på 2.028 m². Produktionsarealet er opgjort ved mål fra tegning af anlægget. Se bilag. Produktionsarealet er uændret fra 8-års drift.

Oplysningerne fremgår af husdyrgodkendelse.dk og navngivningen i nedenstående referer til figur 1

staldnummer	stald	8-årsdrift 2011		Nudrift		Ansøgt	
		Slagtesvin/ smågrise	1014	Slagtesvin	1014	Slagtesvin/ smågrise	1014
1	50% fast gulv og spalter	Slagtesvin/ smågrise	1014	Slagtesvin	1014	Slagtesvin/ smågrise	1014
2	50% fast gulv og spalter	Slagtesvin/ smågrise	1014	Slagtesvin	1014	Slagtesvin/ smågrise	1014

Tabel 1. Dyretype, staldsystem, produktionsareal.

Der er 1 gylletank. Fortanken er overdækket.

Indkøbte råvarer leveres aflæsses i påslag i foderladen og snegles til fodersilo. Der er indendørs siloer til opbevaring af korn, soja og mineraler, Foderet blandes i foderladen og udfodres som tørfoder i foderautomater. Der tildeles forskellige foderblandinger afpasset dyrene størrelse. Til slagtesvin anvendes fytase i foderet.

Gyllebeholder	Opførelses år	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)
1. Gyllebeholder G1	2002	5.000	1010
Gyllekanaler		400	
I alt		5.400	

Tabel 2 Opbevaringslagre til husdyrgødning.

Kapacitetsberegning beregnes i regneark fra SEGES, udgave 03.10.2018.

Grundoplysninger til beregning af normproduktion:							
Normproduktion	Staldtype (søer: drægtighedsstald)	Antal	Antal smågrise pr. årssø	Indgang, kg	Afgang, kg		Normprod., ton/år
Årssøer drægtighedsstald	Indiv. delvis sp.			-			0
Årssøer farestald	Friland, fareperiode						0
Smågrise prod.	Toklimast., delvis spaltegulv	9.576	-	6,7	31		1.248
Slagtesvine prod.	Delvis spaltegulv	5.574	-	30	115		3.639
I alt							4.886
Faktisk tilledning til gyllebeholder			5.719			5.412	-307
Kapacitet i mdr.			0,0			0,0	0,0

En beregning ud fra den nuværende tilladelse på ejendommen til 9.576 smågrise og 5.574 slagtesvin vil give en gyllemængde på 5.412 m³. Der vil dermed være kapacitet på ejendommen til lige akkurat 9 mdr. Den fremtidige produktion vil ikke ligge fast, idet brugen af stalden både gælder smågrise og slagtesvin i varierende vægtklasser. Opbevaringskapacitet er et forhold, der skal vurderes i forbindelse med miljøtilsyn i relation til den aktuelle årsproduktion..

Gyllen håndteres af Ålholm Slot, der både har arealer med frøgræs og vinterraps, hvor der kan udbringes en del gylle om efteråret.

Gyllen transporteres fra ejendommen med lastbil eller gyllevogn. Når de omkringliggende arealer skal tilføres gylle, bliver gyllen pumpet ud til selvkørende slangeudlægger.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der sker ingen ændringer eller nybyggeri i produktionsanlægget i forbindelse med denne ansøgning.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Udover denne ejendom driver Peter Nøhr Andersen 2 andre lejede stalde med smågrise, slagtesvin og polte. Peter Nøhr Andersen ejer en sobesætning, hvorfra smågrisene kommer ud til de andre ejendomme.

Der er ikke samdrift mellem ejendommene. Hvert site drives som selvstændig enhed.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

Ejendommen Bødkegård ligger i det åbne land i landzone øst for Nysted og Kettinge. Staldanlægget er etableret nord for ejendommens øvrige bygninger, men i tæt tilknytning, så det samlede anlæg udgør et hele. Der er ikke beplantning om ejendommen, der ligger ret åbent i et relativt fladt landskab. Ejendommen ligger tilbagetrukket ca. 300 m fra kommunevejen.

Ejendommen ligger landzone i område, der i kommuneplanen er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde og værdifuldt kulturmiljø.

Nærmeste nabo er enkeltbolig Billevej 9 ca. 300 m mod syd, samlet bebyggelse og byzone Nysted ligger ca. 3 km mod sydvest.

Da der ikke sker nybyggeri, kommer ejendommen ikke til at syne anderledes i landskabet.

3.4.1 Generelle afstandskrav

	Afstand fra anlægget	Lovkrav min.
Ikke almen vandindvinding	1.400	25 m
Almen vandforsyningsboring	1.400	50 m
Beboelse på egen ejendom	25	15 m
Vandløb rørlagt, dræn, vandhul 100 m ² (vandløb nord)	304	15 m
Offentlig vej – privat fællesvej	300	15 m
Naboskel	131	30 m
Nabobeboelse (Billevej 9)	300	50 m
Nuværende eller fremtidig planlagt byzone eller sommerhusområde – Nysted	2963	50 m
Levnedsmiddelvirksomhed	ukendt	25 m

Tabel 4.

Alle afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6 og 8 er overholdt. Da der er tale om et eksisterende anlæg, har disse afstande imidlertid ikke afgørende betydning, da afstandsforhold er kun relevant, hvis der er tale om nyetablering og nyindretning af stalde.

Ejendommen ligger ikke indenfor byggelinier eller fredninger.

3.5 Ammoniakemission

Ammoniakfordampningen og BAT-emissionskrav udregnes i det digitale ansøgningssystem. Husdyrbrugets ammoniakfordampning er ikke steget de sidste 8 år. Stalden har en stor andel fast gulv, hvilket giver en lavere emission end stalde med mindre andel fast gulv.

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2839,2	403,8	3243,0
Nudrift	2839,2	403,8	3243,0
8 års-drift	2839,2	403,8	3243,0

Emissionen ændres ikke.

3.5.1 Naturpunkter

Ammoniakdepositionen på udvalgte punkter beregnes i det digitale ansøgningssystem. Der er foretaget en depositionsregning i 7 naturpunkter hhv. kat 1, 2 og kat 3 natur og 5 potentielt ammoniakfølsomme skove. Desuden er beregnet på 1 søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, da den potentielt kan indeholde bilag IV arter.

Kategori 1-natur og 2-natur

Ejendommen ligger med stor afstand til de naturområder, der har den højeste naturværdi hhv. kat 1 og kat 2 naturområder.

Nærmeste Natura 2000 ligger med øst, nr. 152 "Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor, Hyllekrog-Røds". Indenfor dette område ca. 4,6 km fra anlægget ligger en strandeng, der er beskyttet som habitatnatur. Ca. 3,1 km mod nord ligger Frejlev skov, der er beskyttet som habitatnatur.

Nærmeste kat. 2 naturområde er et overdrev, der ligger ca. 3,8 km nord for anlægget og en højmose ca. 5,9 km vest for anlægget.

Det lovgivningsmæssige krav om maksimalt 0,7 kg N pr. år hhv. 1 kg pr. år kan overholdes, idet områderne har en totaldeposition på 0,0 NH₃.

Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre deposition end 1,0 kg N/ha.

Da der ikke er tale om en udvidelse kommer der ingen merdeposition på de nærmeste kat. 3 områder. Totaldepositionen er på hhv. 0,0 og 0,1 kg N pr. år. De 5 nærmeste skove får en totaldeposition på mellem 0,0 og 2,4 kg N pr. år.

Den nærmeste sø får en totalbelastning på 0,6 kg N pr. år.

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i

Samlet emission: **3243,0** (kg NH₃-N/år) Meremission (8 års-drift): **0,0** (kg NH₃-N/år) Meremission (nudrift): **0,0** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
sø øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,6	▼
Hede-øst	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Skov øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,5	▼
Skov, hjemme	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	2,4	▼
Skov vest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Skov syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Skov nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Mose syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Mose vest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Højmose, Kallehave	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev nord	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Frøjløv skov	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev, Ålholm	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼

3.6 Lugtemission

Ved indtastning i det digitale ansøgningssystem overholdes lugtgenekriterierne til nærmeste nabo (Billevej 9) ligger ca. 300 m mod syd, samlet bebyggelse (1. hus Rosenvænget 40) ligger 998 m mod vest og byzone Nysted også 2960 m mod vest. De korrigerede geneafstande er væsentlig længere

end de faktuelle afstande, og da der ikke er tale om produktionsudvidelse, vil naboerne ikke opleve nogen ændret lugtpåvirkning fra husdyrbruget.

Ansøgning (218322) | Nabopåvirkning ?

For at der kan beregnes om lugt fra anlægget, skal nabobebyggelse og byzone angives på kortet. På "Listevisioning" vises en oversigt over de nabobebyggelse der er angivet, og resultaterne af de lugtberegninger der er foretaget på ansøgningen.

Kort	Listevisioning	Resultater
------	----------------	-------------------

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Billevej 9	0	FMK	168,5	168,5	324	Ja
 Skovstræde 17	0	NY	201,7	201,7	709,1	Ja
 Skovstræde 18	0	FMK	168,5	168,5	572,5	Ja
 Skovstræde 19B	0	NY	201,7	201,7	591,5	Ja
 Skovstræde 20	0	NY	201,7	201,7	716,3	Ja
 Skovstræde 23	0	FMK	168,5	168,5	473,8	Ja
 Rosenvænget 40	0	NY	439,1	439,1	3026,2	Ja
 Nysted Markjorder	0	NY	586,7	586,7	3012,6	Ja

Konsekvenszone: 752 m

3.6.1 Kumulation til naboer

Der skal regnes med kumulation af lugt i forhold til enkelt nabo, når et andet husdyrbrug ligger mindre end 100 m fra de enkelt-naboer, der påvirkes af det aktuelle husdyrbrug og mindre end 300 m til byzone og samlet bebyggelse.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugtpåvirkning af naboer og byzone.

3.7 Øvrige emissioner og gener

Fra et husdyrbrug kan der være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys, transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7 3.7.1 Støj

Type	Placering	Driftstid	Tiltag til begrænsning af støj
Ventilationsanlæg Eksisterende stalde	Tagflade Diffus ventilation	Hele døgnet	Vedligehold og rensning af ventilation
Stalde og dyr	I staldene	Ca. kl. 07.00-15 alle dage.	Lukket stald. Begrænset støj udenfor. Rolig håndtering af dyr ved ind- og udlevering
Foderanlæg	Hjemmeblanderi placeret i tilknytning til stalden.	Kører hele døgnet, men det hele foregår indendørs.	Kan ikke høres udenfor bygningen
Kørsel med maskiner	Gylletransporter	Primært i højsæson – hele døgnet	Transport med lastbil reducerer antallet af kørsler. Udpumpning til arealer reducerer antallet af transporter.
Transporter af foder og dyr etc.	Til og frakørsel	Primært i dagtimer	Større læs, færre transporter

3.7.2 Støv

Problemer med støv kan hovedsageligt opstå ved håndtering af foder og korn.

Korn og andet til foder bliver læsset af i påslag i foderrum og sneget til råvaresiloer. Efter blanding af foder sendes i rørsystem til stalden. Foder håndteres således i lukkede systemer, hvilket reducerer støvgenerne. Ejendommen og adgangsvej ligger langt fra naboer, så der er begrænset mulighed for støv fra ejendommen.

3.7.3 Lys

Der er timer på lys i stalden. Lyset tænder kl. 6 og slukker kl. 16.

Der er desuden opsat lys ved udleveringen af grise. Lys tændes kun ved behov.

3.7.4 Skadedyr

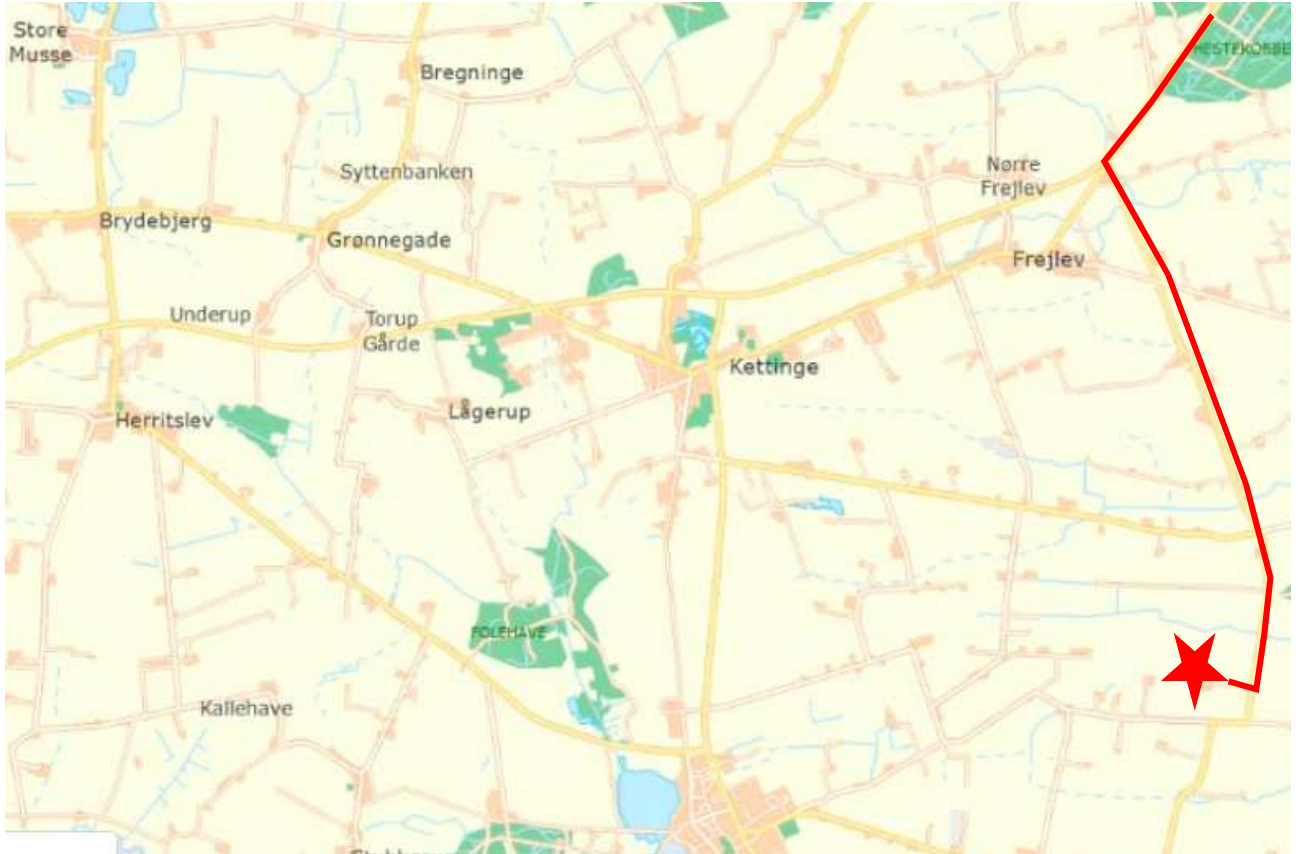
Gener fra fluer og andre skadedyr håndteres hovedsagelig gennem forebyggelse, hvor regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg til foder vil være med til at begrænse gener fra skadedyr.

Korn og andet foder opbevares i tætte siloer, hvor det ikke er muligt for skadedyr at komme ind. Der sørges for at der ikke er uhygiejniske forhold omkring fodersiloerne der kan tiltrække skadedyr.

Fluer bekæmpes ved rovfluer. Bekæmpelse af rotter sker via fast aftale med skadedyrsfirma.

3.7.5 Transporter

Transporter til og fra ejendommen kommer primært fra nord.

Figur 2

Antal transporter årligt		Tidsrum
Gylletransport med lastbil 35 t	155	Teoretisk beregning ved bortkørsel af maksimal gyllemængde
Foder transporter Soja, mineraler, korn	52	Hverdage 06-18. Samme antal transporter men større læs
Indlevering af smågrise	26	Hverdage 06-18. Samme antal transporter men større læs
Afhentning af slagtesvin	52	Hverdage 06-18. Samme antal transporter men større læs
Afhentning af døde dyr	52	Hverdage 06-18
Affald	26	Hverdage 0-18
Dieselolie	5	Hverdage 06-18.
Antal årligt	368	
Gns pr dag	1,0	

Tabel 5

Der kan undtagelsesvis forekomme transporter på alle tider af døgnet, men så vidt muligt planlægges transport indenfor normal arbejdstid.

Udbringning af husdyrgødning sker med transport med gyllevogn, lastbil eller pumpes ud til arealerne.

Der ændres ikke på antallet af kørsler relateret til produktionen af griser.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr opbevares overdækket på fast plads og afhentes 1 gange ugentligt. Døde dyr afhentes af DAKA og normalt indenfor 24 timer efter anmeldelse, hvis det ikke er op til weekend eller helligdag. Afhentningstidspunkt vil være indenfor normal arbejdsdag. Placering af døde dyr fremgår af situationsplan.

3.8.2 Affald

Affald fra produktionen består hovedsagelig af tomme sække (papir og plast, big-bag), papkasser fra leveringer af f.eks. kemikalier, rengjorte kemikaliedunke, sprayflasker og medicin. Affaldsprodukter fra svineproduktionen er tomme sprayflasker fra mærkning samt veterinært affald (kanyler, tomme medicinflasker).

Fremadrettet vil alt affald blive sorteret og alt brændbart affald blive opbevaret i container, der afhentes hver anden måned af vognmand.

Veterinært affald afsættes til kommunal affaldsordning.

Ikke brændbart affald så som lysstofrør, sprayflasker, batterier etc. sorteres og opbevares i foderladen frem til det afleveres til kommunalt genbrug.

Gammelt jern afsættes til genbrug.

Håndtering af affald følger retningslinierne i kommunens affaldsregulativ.

Hovedparten af foder leveres enten i storsække eller læsses af i påslag. Dette reducerer mængden af tomme sække.

3.8.3 Olie- og kemikalier

Der drives ikke arealer i forbindelse med husdyrbruget.

Der er 1 nedgravet tank på 6.000 l på ejendommen. Derudover er der en fyringsolietank på 1.200 l

Medicin til anvendelse i produktionen opbevares i teknikrum.

3.8.4 Energiforbrug

Ressource	Aktuelt forbrug kWh
Normtal	112.249

Elforbrug ventilation, lys, foderblanding, mandskabsrum bolig	
Normtal Varme i stalde og mandskabsrum	97.324
Elforbrug oplyst (hele ejendom)	130.357
Fyringsolie opvarmning (10 kwh/l)	20.522 l
Diesel	1.000 l

Normtal ved nuværende lovlige drift og hjemmeblandet foder

Ejendommens el-forbrug går til ventilation og belysning og drift af foderanlæg.

Sammenligningen af normtal og oplyste tal er generelt vanskelig, idet der i normtallene bla. ikke tages højde for grisenes vægt. Tallene vil også ændre sig fremadrettet, fordi der kan komme en anden sammensætning af dyr hhv. smågrise og slagtesvin i stalden og der vil kunne produceres flere og tungere grise.

El-forbruget ligger pt. under normtal, mens forbruget til opvarmning ligger ret højt.

Der arbejdes kraftigt på at nedbringe ejendommens el-forbrug, således er der installeret frekvenstyrede ventilatorer, og der vil blive installeret LED-lys. For at reducere forbrug af fyringsolie vil der blive installeret jordvarme.

3.8.5 Vandforbrug

Ejendommen forsynes med vand fra Vantore vandværk.

Nedenstående normtal stammer fra håndbog i svinehold 2014. Forbrug er beregnet ud fra normtal og den hidtidige lovlige drift på ca. 9.576 slagtesvin og 9576 smågrise

NORMTAL*	Forbrug m3
Drikkevand*	3.684
Drikkevandsspild	562
Vaskevand (stalde)*	331
Staldtoilet og bolig	170
Vaskevand (maskiner)	0

Markvanding	0
Samlet vandforbrug normalt	4.747
Oplyst	6.569

*(Håndbog i svinehold 2014)

Generelt er normtallene meget usikre, idet det ikke er muligt at indregne grisenes vægt og fodringen. Det beregnede vandforbrug stemmer dog meget godt overens med den beregnede gylleproduktion. Det oplyste vandforbrug indeholder det samlede vandforbrug til bedriften.

Det oplyste vandforbrug ligger pt. under normen, men vil kunne ændre sig fremadrettet med mulighed for flex slagtesvin/smågrise og flere dyr i staldene.

Der er tørfodring og drikkenipler over fodertrug, hvilket betyder at spildet minimeres.

3.9 BAT-Ammoniakemission

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2839	404	3243
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2839	404	3243
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 3.243 kg NH₃/år. Da der ikke sker ændringer i driften, svarer emissionen til BAT-kravet.

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætning om nye og eksisterende staldafsnit.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT			
Produktion	BAT krav Areal (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)
Rediger (#318904) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	1014 1,40	1	1420
Rediger (#318905) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	1014 1,40	1	1420

Figur 3 Forudsætning for BAT-beregning.

Der er i den eksisterende godkendelse ikke krav om at overholde BAT- så der er ikke vilkår der skal videreføres.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker, og hvad der er gjort for at mindske virkningerne.

I dette afsnit redegøres for projektets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker, og hvilke foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

Ejendommen med produktionsanlæg er placeret i landzone syd-øst for Kettinge og vest for Nysted.

Ejendommen med staldanlæg ligger frit synligt i et område der er præget af små landejendomme og småbeplantninger.

I forbindelse med den nye godkendelse sker der ingen ændring af bygningsmassen, så der vil ikke ske ændringer rent landskabeligt.

Der er tale om godkendelse af produktion i eksisterende stalde og bygninger. Det vurderes at godkendelsen ikke har en væsentlig påvirkning på omgivelserne.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

I lovgivningen er der faste krav til begrænsning af ammoniakemission, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

I dette projekt ligger ammoniakbegrænsningen i, at staldene er bygget med en stor andel fast gulv, hvilket er med til at reducere ammoniakemissionen fra anlægget væsentligt. Da det er mere end 8 år siden at staldene er bygget, har der ikke været økonomi i at etablere yderligere ammoniakreducerende tiltag. Da der ikke sker ændring i staldene, er der ikke et skærpet BAT-krav, som ved udvidelser.

Ammoniakemissionen fra anlægget reduceres ved nøje planlægning af fodersammensætning herunder fasefodring og kontrol med forbruget af foder.

Ved udbringning af husdyrgødning anvendes nedfælder eller slangeudlægger, hvilket begrænser giver den mindste ammoniakfordampning og dermed den bedste udnyttelse af husdyrgødningen

Det er vurderingen af anlæggets emission af ammoniak overholder BAT-kravet.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

Da der er tale om et eksisterende anlæg, hvor produktionsarealet ikke udvide, og der ikke sker et skift i dyretype, vil emissionen fra anlægget ikke øges, og der kommer ikke en merbelastning med ammoniak på naturområder.

Alle kat. 1 og 2 naturområder ligger i så god afstand fra anlægget, at totaldepositionen er på 0,0 kg NH₃/ha/år.

Kategori 3-natur

For øvrige lokaliteter viser beregningerne, at hverken natur eller bilag IV-arter beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Det vurderes, at projektet i kraft af sin begrænsede størrelse, og de tiltag der er foretaget for at begrænse ammoniakemissionen ikke vil påvirke hverken natur eller bilag IV-arter beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler.

4.4 Lugtgener for omboende

Med godkendelse af produktionen efter ny beregning, baseres tilladelsen på lugtafgivelse pr m². Da der ikke sker en forøgelse af produktionsarealet, vil naboer i forbindelse med denne godkendelse ikke opleve en forøget lugt fra anlægget.

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser at lugtgenekriterierne overholdes i forhold til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone.

Derudover sørges det for, at ejendommen holdes rengjort og ryddelig uden oplag af lugtfremkaldende stoffer. Udkørsel af gylle til markarealer sker over koncentrerede perioder i forår og efterår.

Det er vurderingen, at ansøger har foretaget de nødvendige tiltag for at imødegå lugtgener.

4.5 Støjgener

Da denne ansøgning primært drejer sig om at kunne udnytte staldanlægget optimalt, sker der ikke en markant udvidelse af produktionen.

De væsentlige daglige støjkloder kommer fra transport. Støj fra anlægget så som ventilation og korntørring vil kunne belaste den nærmeste nabo. Ventilationsanlægget vedligeholdes og efterses for at køre bedst og støj mindst. Foderanlæg er placeret indendørs i foderladen og der er lukket port.

Der sker ikke en forøgelse af transporter.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke vil være til gene for naboerne.

4.6 Støvgener

Støv fra produktionen vil forekomme ved håndtering af foder og korn samt ved kørsel på veje, der afgiver støv. Der er imidlertid mere end 300 m til nærmeste nabo, så støv fra håndtering af foder forventes ikke at kunne udgøre et problem. Støv i stalden er primært en problemstilling, der er relateret til arbejdsmiljø og dyrenes trivsel. Problemet imødegås ved hyppig renholdelse af ventilationen for at reducere støv i stalden. Rengøring af ventilation vil også reducere risikoen for støvafgivelse til omgivelserne.

Der kommer ikke forøgede støvgener fra stalden. Det vurderes, at støv fra produktionen ikke vil påvirke naboerne.

4.7 Lyspåvirkninger

Der vil ved den normale daglige drift være lys i staldene fra 6 til 16. Lyset styres af timer. Der er ikke direkte indblik til staldens vinduer fra omkringliggende naboer.

Det vurderes at lys fra bedriften ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende.

4.8 Skadedyr

Skadedyr som fluer og rotter kan være til gene for naboer og i særlige tilfælde udgøre et sundhedsmæssigt problem. Der henvises til afsnit 3.7.3, hvor tiltag er nærmere beskrevet.

Såvel forebyggende initiativer som rengøring af stalde, foderanlæg og rengøring af plads til døde dyr som direkte bekæmpelse af skadedyr vil være med til at reducere mulige gener. Aktuelt er rottebekæmpelse er udliciteret til firma der har opstillet og tilser rottekasser på ejendommen.

Det vurderes at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer knyttet til driften af ejendommen.

4.9 Transporter

Den ønskede drift er en fortsættelse af nudriften med en optimeret udnyttelse af staldanlægget, herunder en øget afgangsvægt på slagtesvinene.

Der forventes med den fremtidige drift derfor ikke en forøgelse af transportere. Hvis der produceres flere slagtesvin, vil det alene give anledning til at nogle læs bliver større.

Alle transportere til og fra ejendommen sker ad Eskemosevej mod nord.

Hovedparten af transporterne med gylle sker med lastbil. Hvor det er muligt pumpes gyllen ud til selvkørende slangeudlægger. Dette reducerer antallet af kørsler.

Samlet vurderes det, at transport til produktionen ikke vil medføre væsentlige gener.

4.10 Energi

Der arbejdes på at holde bedriftens energiforbrug nede ved at anvende de mest energirigtige løsninger.

Der er udskiftet ventilation til frekvensstyrede motorer, hvilket er særdeles energibesparende. Derudover holdes ventilationsanlæggene rene, og der sørges for, at ventilationen fungerer optimalt. Fodermøllen er blevet udskiftet til en mere energibesparende model.

Der vil blive installeret LED-lys på ejendommen i det kommende år. Der vil desuden blive investeret i jordvarme for at nedbringe forbruget af fyringsolie.

Det er vurderingen at der på bedriften sørges for at reducere anvendelse af energi.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Vandforbruget er beregnet ud fra normtal. I den aktuelle besætning reduceres vandforbruget ved iblødsætning af stalde før vask. Vandforbruget registreres hver måned, så evt. lækage på vandør opdages. Det vurderes på den baggrund af der i projektet er gjort tilstrækkeligt for at begrænse

vandforbruget. Sammenlignes med normtallene har ejendommens forbrug hidtil ligget under normalen.

Ejendommen forsynes med kommunalt vand og ligger i område med drikkevandsinteresser. Ejendommen ligger i nitratfølsomt indvindingsområde. Ejendommen ligger indenfor indvindingsområde til OSD, Vantore vandværk.

Der vil med det ansøgte projekt ikke sker et øget vandforbrug eller påvirkning af overfladevand eller grundvand. Projektet vurderes ikke at have betydning på overfladevand (søer og åer).

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Ejendommen overholder lovgivning omkring tildeling af husdyrgødning til udspretningsarealer. Der laves årligt gødningsregnskab for ejendommens produktion og tildeling af husdyrgødning efter markplan. Gyllehåndteringen sker efter lovgivning og udkøres på de mest optimale tidspunkter for planternes udnyttelse af gødningen, så der ikke sker udvaskning.

Der vil ikke blive tale om at ejendommen drives som ren smågrisebesætning. Der er derfor ikke en problemstilling omkring anvendelse af medicinsk zink

Der vurderes ikke at være særlige forhold omkring arealer og jordbund der indikerer, at husdyrbruget udgør en risiko for påvirkning af disse.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Ejendommen holdes ryddelig og rengjort for at hindre uhygiejniske forhold.

Besætningen efterlever alle gældende regler for veterinær status og sundhed og i tilfælde af sygdomsudbrud vil dette blive håndteret efter gældende forskrifter. Den daglige drift har generelt ingen betydning for omkringboendes sundhed. Man vil i den daglige drift søge at minimere genepåvirkninger herunder rensning af ventilation for at hindre spredning af støv.

Drift af en svineproduktions har generelt ikke nogen betydning for menneskers sundhed.

4.14 Alternative løsninger

Der er tale om godkendelse af et eksisterende staldanlæg. Der er tale om et velfungerende anlæg der har investeret i teknologi til at reducere energiforbrug.

Den ønskede produktion er en tilpasning, hvor ejendommens eksisterende produktionsreal udnyttes fuldt ud. Eneste alternativ er at fortsætte driften uden den ansøgte godkendelse, hvilket hverken vil forværre eller forbedre miljøforhold.

4.15 Oplysninger om konsulenten

Cand. Agro., Miljøkonsulent Piil Krogsgaard

pk@vkst.dk

tlf.: 40405523

Rådgivningsvirksomheden VKST, CVR: 35448020

Fulbyvej 15, 4180 Sorø, www.vkst.dk

5. Oplysninger om IE-husdyrbruget.

Husdyrbruget er et IE brug, da der er mere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

5.1 BAT: Råvarer, energi, vand og management

BAT i forhold til ammoniakemission er beskrevet under punkt 3.9 og 4.2.

I forbindelse med effektivitetskontrol og optimering af produktionen bliver ejendommens foderforbrug nøje gennemgået, således at fodereffektiviteten optimeres, samtidig med at der tages hensyn til prisudvikling på foder. Som udgangspunkt bliver der anvendt foder med optimeret indhold af råprotein og fosfor.

- Der anvendes hjemmeblandet foder, hvor der anvendes indkøbt korn, soja og mineraler
- Foderplaner udarbejdes i samarbejde med foderkonsulent, og det sikres, at der anvendes den for ejendommen bedste viden inden for svinefodring.
- Mindst en gang årligt gennemgås foderplaner for optimering
- Foderet indeholder fosfor- og råprotein inden for de vejledende normer.
- Foderet tilsættes fytase for at optimere fosforudnyttelsen.
- Foder er tilpasset dyrenes aldersgruppe for at opnå optimal fodertildeling, og man undgår unødigt overforbrug af næringsstoffer, fosfat eller hjælpestoffer

5.1.1 BAT-Energi

Energiteknologi på anlæg (BAT)

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører fjerkræ og svineproduktion, anvendes der BAT, når der er etableret (delvis) lavenergibelysning, (udskiftningen vil foregå efterhånden som elpærrerne springer) eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol, og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. På ejendommen er følgende tiltag iværksat:

- Ventilationssystemer er optimeret og dimensioneret og reguleret efter den aktuelle belægning. Ventilatorerne er frekvensstyrede.
- De enkelte staldafsnit udtørres efter vask, inden der indsættes nye grise.
- Der anvendes højtryksrensere ved vask af stalde. Høj renlighed giver bedre sundhed i stalden, og tørre stalde holder ammoniakemissionen fra stalden lav.
- Der sørges for jævnlig inspektion og rengøring af ventilationskanaler og ventilatorer, så ventilatorerne fungerer optimalt.
- Der er installeret timer på lys i staldene, så unødigt belysning og energispild undgås.
- Der bliver installeret LED-lys i staldene
- Der vil blive installeret jordvarmeanlæg for at reducere udgifter til opvarmning af stald og bolig.

5.1.2 BAT-Vand

Ifølge BREF der vedrører fjerkræ og svineproduktion, anvendes der BAT når der er anvendes højtryksrensning til vask af stalde, og når drikkekopper er placeret over trug.

- Der foretages højtryksvask af stalde mellem hvert hold af grise.
- Der er drikkekopper over foderautomater, så spild undgås.
- Stalde sættes i blød inden vask, hvilket nedsætter forbruget af vand.

- Drikkekopper mm efterses og udskiftes når det skønnes nødvendigt.
- Vandforbruget registreres og monitoreres løbende for at forebygge spild og for at undgå eventuelt ødelagte vandrør.

5.1.3 Management

- Ejendommen drives efter princippet "godt landmandskab".
- Bedriftens medarbejdere bliver løbende uddannet gennem kurser, efteruddannelse og deltagelse i erfa-grupper.
- Medarbejdere vil blive orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
- Affald sorteres og bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Ikke genbrugbart affald køres i deponi på den lokale genbrugsplads.
- Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnlig for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.
- Der føres årlig kontrol over vand- og energiforbrug.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med ejendommens regnskab.
- I ejendommens effektivitetskontroller registreres desuden foderforbrug, produktionsresultater og lign.
- Der forefindes en beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv.

6. Konklusion

Projektet overholder alle generelle afskæringskriterier der er opstillet i forhold til godkendelse af husdyrbrug og påvirkning af naboer med lugt og naturområder med ammoniak. Anlægget benytter i stort omfang energireducerende tiltag og ammoniakreducerende staldudformning, så der samlet set reduceres både på lugt og ammoniak fra anlægget.

Med de nævnte tiltag vil projektet ikke indebære væsentlige virkninger på miljøet.

GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL § 16 A MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG

ESKEMOSEVEJ 1A, 4892 KETTINGE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur	3
1.1.2	Natura 2000-områder	7
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter	9

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne fremgår af bilag 3, punkt D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

For de Natura 2000-naturtyper, som endnu ikke er kortlagt som kategori 1-natur (primært søer), skal kommunen vurdere påvirkningen og eventuelt fastsætte vilkår om maksimal deposition af ammoniak. Dette kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

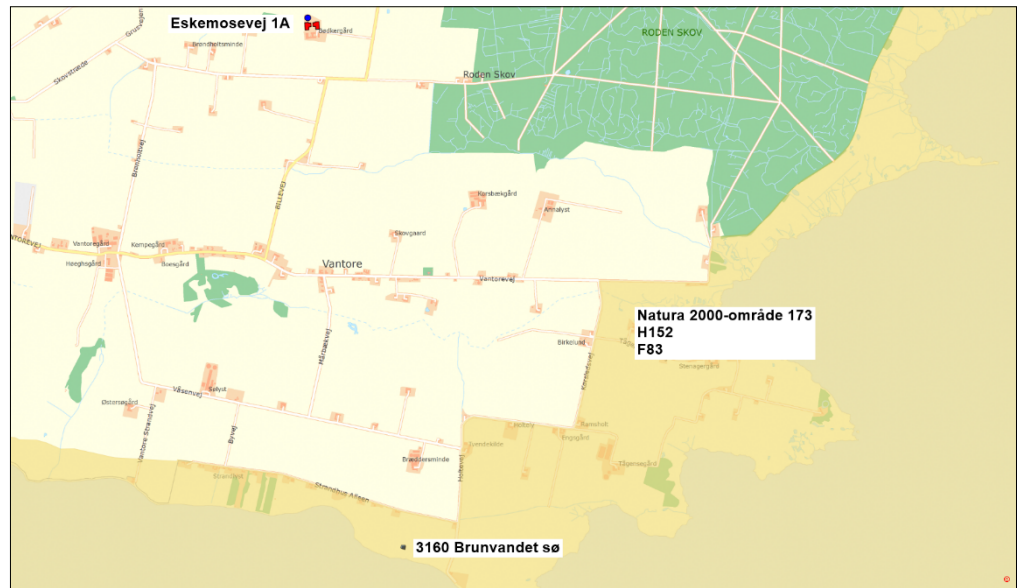
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1000-2500 meter.

Nærmeste kategori 1-natur i forhold til husdyrbruget er beliggende ca. 3,1 km syd for nærmeste anlæg på husdyrbruget, se kort 1. Naturområdet er en kortlagt habitatnaturtype 3160 Brunvandet sø. Naturområdet ligger i habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83, som er en del af Natura 2000-område 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand.

Kort 1. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur natura 2000-område 173.

De anbefalede tålegrenser for naturområderne er (jf. Notat fra DCE af 6-9-2018):
 3160 Brunvandet sø: 5 - 10 kg N/ha/år

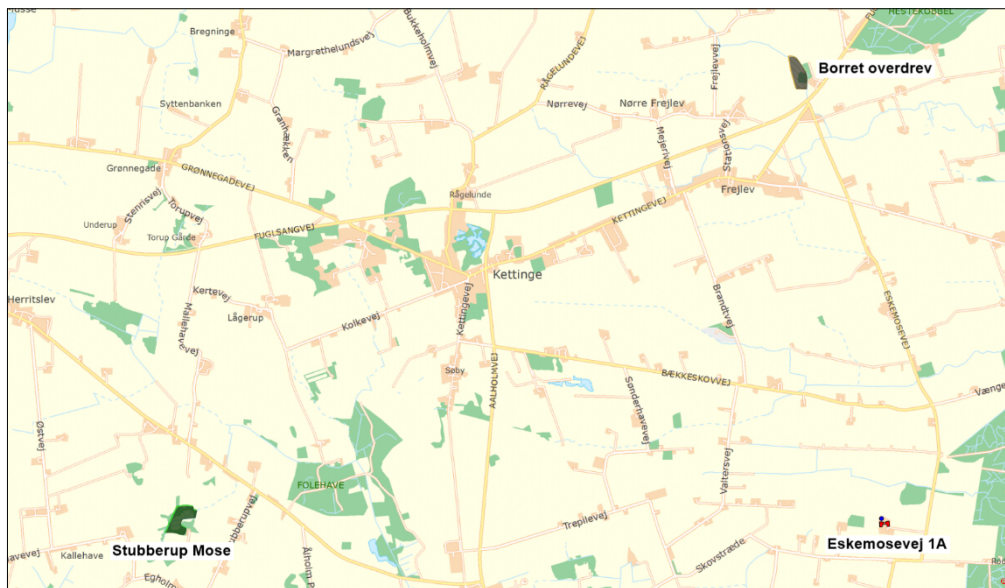
Guldborgsund Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel mod den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge "National - Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal beregnet til 12,8 kg N/ha/år i området omkring naturområderne.

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningsystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder. For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg NH₃-N/ha.

De nærmeste kategori 2-naturområder er Borret overdrev, som ligger ca. 3,8 km nord for husdyrbruget og Stubberup Mose, der ligger ca. 6 km vest for husdyrbruget, se kort 2. Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningsystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i begge naturområder.

Kort 2. Beliggenheden af Eskemosevej 1A i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

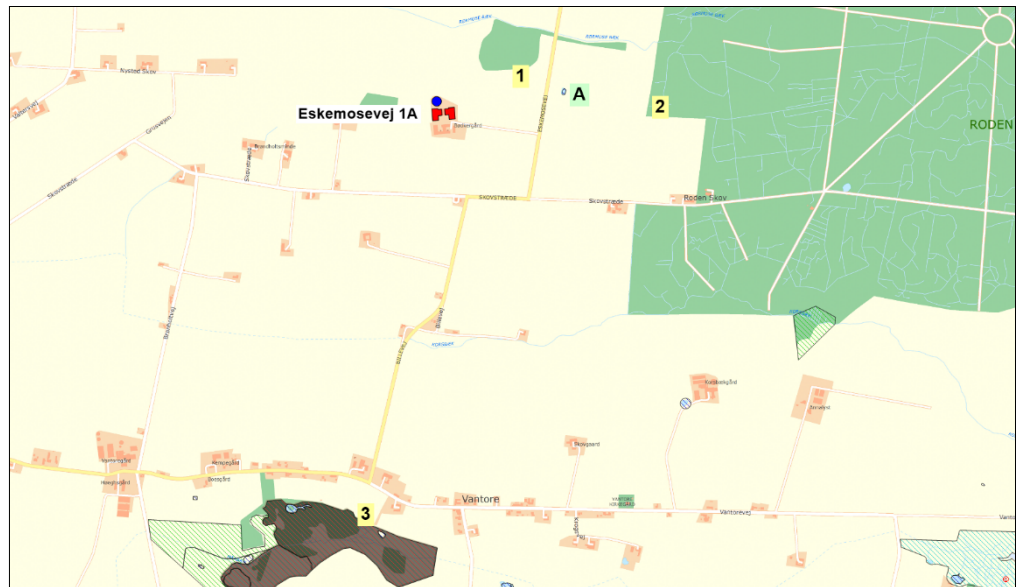
Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde: Notat fra DCE af 6-9-2018.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-15; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-20 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-30 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-30)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 14,1 kg N/ha i området, hvor Eskemosevej 1A ligger jf. "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal.

I området omkring husdyrbruget ligger nogle naturtyper og skove, som er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Merdepositionen af kvælstof fra henholdsvis den ansøgte drift og efter 8-års reglen er beregnet på kategori 3-naturen i det elektroniske ansøgningssystem. Ved 8-års reglen skal kommunen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer, der er godkendt, tilladt eller anmeldt i løbet af de seneste 8 år i beregningen af merdepositionen.

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1-3) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A).

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-natur ved Eskemosevej 1A.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merdeposition (nudrift)	Beregnet merdeposition (8-års drift)
1.	Skov	-	0,0 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha
2. Roden Skov	Skov	-	0,0 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha
3. Vantore Storesø	Mose	-	0,0 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha

Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er en mindre skov (lokalitet 1), som ligger ca. 280 m nordøst for husdyrbruget. I en afstand af ca. 720 m øst for husdyrbruget Roden Skov, som ligeledes vurderes at være ammoniakfølsom. Begge skove er fredskov og fremgår som skov af såvel de høje målebordsblade fra perioden 1862-1899 som af Videnskabernes selskabs kort fra 1780'erne. Der er således været skov på arealerne i mere end 200 år. Skovene består af en blanding af løv- og nåletræer.

Omkring 1,5 km syd for husdyrbruget ligger Vantore Storesø, som er den nærmeste mose i forhold til husdyrbruget. Mosen er en højstaudemose, som er delvis under tilgroning med pil. Ved en besigtigelse i sensommeren 2015 blev naturtilstanden vurderet som moderat III).

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af ca. 410 m øst for husdyrbruget ligger et vandhul (punkt A på kort 3). Den beregnede merdeposition fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg NH₃-N/ha i vandhullet, se yderligere beskrivelse i

afsnit 1.1.3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

Kommunens vurdering

Kategori 1-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Kommunen vurderer, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende habitatområde på en måde, der hindrer målopfyldelsen for habitatområdet. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på Eskemosevej 1A er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i de to naturområder. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af de nærmeste områder med kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Eskemosevej 1A må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

1.1.2 **Natura 2000-områder**

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Eskemosevej 1A er område nr. 173 Smålandsfarvandet syd, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83. Afstanden fra husdyrbruget til Natura 2000-området er ca. 2,3 km og derover, se kort 1.

Natura 2000-området består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålede plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og i baglandet, på morænejorden, af og til kalkoverdrev (jf. basisanalysen for Natura 2000-området). Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område 173 (H152 og F83).

Udpegningsgrundlag for habitatområde H152		
Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Næringsrig sø (3150)
	Vadeflade (1140)	Brunvandet sø (3160)
	*Lagune (1150)	Kalkoverdrev (6210)
	Bugt (1160)	*Surt overdrev (6230)
	Rev (1170)	Tidvis våd eng (6410)
	Strandvolde med enårige planter (1210)	Urtebræmme (6430)
	Strandvolde med flerårige planter (1220)	Rigkær (7230)
	Klinter eller klipper ved kysten (1230)	Bøg på mor (9110)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Bøg på muld (9130)
	Strandeng (1330)	Bøg på kalk (9150)
	Forklit (2110)	Ege-blandskov (9160)
	Hvid klit (2120)	*Elle- og askeskov (91E0)
	*Grå/grøn klit (2130)	
	Klitlavning (2190)	* angiver prioriteret naturtype eller art
	Kransnålalge sø (3140)	
Arter:	Skæv vindesnegl	Damflagermus
	*Eremit	Gråsæl
	Stor vandsalamander	Spættet sæl
	Bredøret flagermus	

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F83		
Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand		
Arter:	Skarv (rastende)	Rørhøg
	Rørdrum	Blishøne (rastende)
	Knopsvane (rastende)	Klyde
	Sangsvane (rastende)	Spiltterne
	Sædgås (rastende)	Fjordterne
	Mørkbuget Knortegås (rastende)	Havterne

Hvinand (rastende)	Dværgterne
Lille Skallesluger (rastende)	Mosehornugle
Havørn	Plettet rørvagtel

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-området er kategori 1-naturtypen 3160 Brunvandet sø, som ligger helt ude ved kysten syd for husdyrbruget, se beskrivelse og vurdering i afsnit 1.1.1 og kort 1.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-området. Kommunen vurderer, at projektet på Eskemosevej 1A ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Tabel 4, sidst i dokumentet).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Bilag IV-arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af tabel 4, sidst i dokumentet.

Padder

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning at inden for en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Kort 4. Beliggenheden af beskyttede vandhuller (blå skraveret signatur) ved husdyrbruget. Den gule streg angiver afstanden på 300 m fra stalde og gødningslagre.

Inden for en afstand af 300 m fra husdyrbruget er der ingen naturområder, som kan rumme bilag IV-padder, ligesom der ikke er registreret forekomst af bilag IV-padder inden for denne afstand, se kort 4.

Flagermus

Potentielle levesteder for flagermus findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 5 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (Tabel 4, sidst i dokumentet med beskrivelser af bilag IV-arter). Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger eller fældning af større træer.

Andre bilag IV-arter, sårbare eller fredede arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der inden for området findes andre bilag IV-arter end padder og flagermus. Endvidere er der ikke kendskab til forekomst af andre sjældne, sårbare eller fredede arter inden for området.

Kommunens vurdering

Da der ikke er potentielle levesteder for bilag IV-padder inden for en radius af 300 m omkring husdyrbruget, vurderes det, at udvidelsen på ejendommen ikke vil påvirke yngle- og rastesteder herfor.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Tabel 4. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden mangelfuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- over overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt	Aktiviteter, der kan påvirke dens

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
	og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskråninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedeblad, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.
Grønbroget Tudse	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og	Ophør eller ændring af driften i

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
	<p>Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldsmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Kребseklø.</p>
Stor kærguldsmed	<p>Horreby Lyng og Listrup Lyng.</p>	<p>Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.</p>
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårflyelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	<p>Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	<p>Tilgroning, vandstandssænkning.</p>